

DEN
NORSKE
OPERA
&
BALLETT

ÅRSRAPPORT

2015

H.M. Dronning Sonja

Den Norske Opera & Balletts høye beskytter
FOTO: SØLVE SUNDSBØ / DET KONGELIGE HOFF

INNHold

FRA ADMINISTRERENDE DIREKTØR	6
STYRETS ÅRSBERETNING	8

TALLENE

NØKKELTALL	13
FORESTILLINGSTALL	14
RESULTAT/BALANSE	20
NOTER	23
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	29

OPERA

OPERASJEFENS ÅRSBERETNING	34
OPERAFORESTILLINGER	38
GJESTESPILL	47
NASJONALOPERAEN PÅ TURNÉ	47

BALLETT

BALLETTSJEFENS ÅRSBERETNING	50
BALLETTFORESTILLINGER	54
GJESTESPILL	59
NASJONALBALLETTEN PÅ TURNÉ	60

KONSERTER

MUSIKKSØYLENS ÅRSBERETNING	64
KONSERTER	66
GJESTEKONSERTER	67
TURNÉ	68
ANDRE FORESTILLINGER	69

ANNET

FORMIDLINGS- OG PUBLIKUMSAKTIVITETER	73
SCENEROMMET OG PRØVEROMMET	78
SAMARBEIDSPARTNERE OG ANNEN KOMMERSIELL VIRKSOMHET	79
ORGANISASJONEN	82

FRA ADMINISTRERENDE DIREKTØR

2015 ble et begivenhetsrikt år i Operaen. Et rekordstort tilbud av produksjoner og forestillinger tiltrakk seg et rekordstort publikum. Over 320 000 publikummere så våre 543 forestillinger på husets scener og på turné i 2015. 91 operaforestillinger og 91 ballettforestillinger ble spilt på Hovedscenen, med et publikumsbelegg på henholdsvis 92 og 86 prosent. Også på konsertsiden hadde vi en formidabel aktivitet, både fra Operaorkestrets side og fra gjestende kunstnere.

Billettinntektene økte med fire millioner fra 2014, til 100 millioner kroner.

DNO&B var gjenstand for to eksterne vurderinger i 2015, initiert av hhv. Riksrevisjonen og Kulturdepartementet. Riksrevisjonen gjorde et utvidet tilsyn av et utvalg kulturinstitusjoner, heriblant DNO&B. Riksrevisjonen la bl.a. vekt på betydningen av at vi i en prosjektorganisasjon som DNO&B, har god oversikt over hvilke ressurser som benyttes på de ulike produksjonene. Dette er et arbeid DNO&B satte i gang allerede i 2014, som fortsetter også i 2016.

Kulturdepartementet nedsatte høsten 2014 et panel for å evaluere DNO&Bs kunstneriske kvalitet og ressursutnyttelse. Denne ble overlevert kulturministeren i desember 2015. Vi er tilfreds med at DNO&B gjennomgående får gode vurderinger for sin kunstneriske kvalitet og anerkjennelse for at ressursutnyttelsen har økt i perioden 2011–2014. Panelet stilte likevel flere kritiske spørsmål, bl.a. om vår turnévirksomhet er tilstrekkelig til å være «hele Norges operahus». Disse to eksterne vurderingene gir oss viktige innspill på veien videre.

Vi gjorde betydelige endringer i DNO&Bs kunstneriske ledelse i 2015, da vi rekrutterte både ny operasjef og ny musikkjef. 11. desember kunngjorde vi at Annilese Miskimmon blir vår nye operasjef når Per Boye Hansens åremålsperiode utløper 31.7.2017. Samtidig ble det klart at Karl-Heinz Steffens blir vår nye musikkjef fra august 2016, etter at John Helmer Fiores åremålskontrakt utløp 31.7.2015.

Også i administrativ ledelse har det vært endringer. Kenneth Fredstie overtok som markeds- og kommunikasjonsdirektør, og Andreas Norvik ble ansatt som ny stabsdirektør/CFO.

2015 blir stående som et toppår aktivitetsmessig. Økonomisk ble det likevel

Den Norske Opera & Ballett har blitt en enestående institusjon både for Oslo og hele Norge, og vi skal fortsette å gjøre vårt ytterste for å skape mangefasettert kunst av høyeste kvalitet.

et betydelig regnskapsmessig underskudd i 2015 pga. økte pensjonskostnader. Vi iverksatte derfor et kostnadsbesparende program tilsvarende 25 millioner kroner, som dessverre vil medføre noe redusert bemanning og forestillingstilbud i 2016. Etter at vi i 2012 kuttet 20 millioner uten at kunsten ble direkte berørt, er det denne gangen ikke til å unngå at kuttet får konsekvenser for tilbudet til publikum. Både administrasjonen og de kunstneriske kompaniene har vurdert et bredt spekter av tiltak, og jobbet aktivt med dette gjennom året.

Innstrammingen skyldes primært en ytterligere forventet økning i pensjonsutgifter i 2016 og det faktum at Kulturbudsjettet for andre år på rad ga en lavere økning i tilskudd til DNO&B enn forventet lønns- og prisvekst i Norge.

I april 2016 ble det imidlertid enighet med de ansattes organisasjoner om en midlertidig pensjonsordning, som vil avhjelpe den økonomiske situasjonen fremover. I tillegg ble det i Kulturbudsjettet varslet at det arbeides med en endring av Operapensjonsloven.

Vi ser med bekymring på den alvorlige økonomiske situasjonen også andre europeiske operahus har stått i gjennom flere år, og nå senest vår søsterorganisasjon Det Kongelige Teater i København, som sist desember annonserte betydelige nedskjæringer i sin organisasjon.

Byggingen av Operahuset i Bjørvika var starten på en ny bydel: I vårt nærmeste nabolag jobbes det nå på spreng med både Deichmanske bibliotek og nytt Munchmuseum, i tillegg til videre utbygging av Sørenga, Barcode og kvartalene

rundt Dronning Eufemias gate. Samtidig nærmer Operaen seg ti år, og med det går vi inn i en ny tidsfase. Investeringer i vedlikehold må vurderes, for å opprettholde den unike posisjonen vi har som kulturscene.

Den Norske Opera & Ballett har blitt en enestående institusjon både for Oslo og hele Norge, og vi skal fortsette å gjøre vårt ytterste for å skape mangefasettert kunst av høyeste kvalitet.

Nils Are Karstad Lysø
Administrerende direktør

STYRETS ÅRSBERETNING 2015

Den Norske Opera & Ballett AS (DNO&B) har som formål å være hele Norges operahus. Vi skal presentere opera, ballett og konserter av høy kunstnerisk kvalitet, innenfor et stort register av uttrykk og være tilgjengelig for et bredest mulig publikum. Vi skal, som eneste nasjonale og riksdekkende institusjon innen våre kunstarter, bidra til å videreutvikle den skapende og produserende opera- og ballettvirksomheten i landet. Dessuten er det et uttalt mål å være en toneangivende institusjon i internasjonal opera- og ballettverden.

2015 var det mest omfattende året aktivitetsmessig i Operaens historie, og ble et vellykket år kunstnerisk og publikumsmessig. Totalt 321 184 publikummere fant veien til de 543 forestillingene DNO&B satte opp i huset eller på turné i løpet av 2015. Nasjonaloperaen og Nasjonalballetten fremførte 91 forestillinger hver på Hovedscenen fordelt på 20 titler. På Scene 2 hadde vi 36 394 besøkende fordelt på 132 forestillinger. Totalt 19 477 publikummere har sett aktører fra DNO&B på 47 turnéforestillinger. Nasjonalballetten har hatt totalt 6 forestillinger fordelt på 3 titler på turné utenlands, i Baden-Baden, Houston og Granada, med totalt 8 247 publikummere. Styret sier seg tilfreds med tallene, som også må sees som en bekreftelse på gode kunstneriske resultater.

I juni ble Nasjonalballetten Ung etablert. Kompaniet består av 10 lovende dansere mellom 17 og 23 år, og satsningen ble gjort mulig med støtte fra Talent Norge AS, Sparebankstiftelsen DnB, Skipsreder Tom Wilhelmsens Stiftelse og Stat-

kraft. Styret opplever etableringen som visjonær og spennende.

DNO&Bs barnekor er regnskapsført som eget aksjeselskap for å tilfredsstille krav til rapportering i forbindelse med bidraget fra Color Lines spillemidler, i henhold til Lotteritilsynets regelverk. Selskapet har hatt høy aktivitet også i 2015 og viser en fin utvikling. Det økonomiske resultatet er positivt.

Driftsresultatet før pensjonskostnader for 2015 var på 108 millioner. Dette er litt bedre enn driftsresultatet året før.

I 2015 iverksatte DNO&B kostnadsreducerende tiltak for å sikre at det besluttede kunstneriske programmet for 2016 er gjennomførbart innenfor de økonomiske rammene. Kostnadsinitiativene omfatter alle deler av organisasjonen og utgjør ca. 30 millioner. En del av besparelsene kommer fra ikke å erstatte personer som slutter. Årsresultatet var negativt med -67 millioner i 2015. Resultatet er 51 millioner svakere enn i 2014, og årsaken er pensjonskostnadene som i 2015 økte med 55 millioner til 175 millioner. Den bokførte egenkapitalen var ved inngangen til 2015 på 1 million. Med resultatet i 2015 er bokført egenkapital ved utgangen av 2015 negativ med -66 millioner. Dersom vi fullt ut tar høyde for nåverdien av pensjonsforpliktelsene (ikke resultatført estimatavvik), er reell egenkapital negativ med -398 millioner ved utgangen av 2015.

Styret bekrefter at årsregnskapet er satt opp under forutsetning om fortsatt drift og at regn-

2015 var det mest omfattende året aktivitetsmessig i Operaens historie, og ble et vellykket år kunstnerisk og publikumsmessig.

skapet gir et rettviseende bilde av selskapets resultat for regnskapsåret 2015 og finansielle stilling per 31.12.2015.

Medio april 2016 ble det enighet med de ansattes organisasjoner om en ny midlertidig innskuddspensjon for ansatte som er omfattet av den tariffavtalte pensjonsordningen i NTO-området. De økonomiske konsekvensene er ikke klare og det er dermed ikke på nåværende tidspunkt mulig å beregne hvilken effekt avtalen har for pensjonskostnadene, pensjonsmidlene og pensjonsforpliktelsene. Av denne grunn har selskapet valgt å opprettholde pensjonsberegningene.

SENTRALE TEMA FOR STYRET GJENNOM 2015

Nåværende styre tiltrådte i mai 2015. Styret har jobbet med en rekke både organisatoriske og økonomiske temaer. Ansettelse av Annilese Miskimmon som ny operasjef og Karl-Heinz Steffens som musikk sjef har hatt fokus gjennom høsten. De økonomiske konsekvensene av DNO&Bs pensjonsløsninger og utviklingen av et budsjett for 2016 som gir de nødvendige innstramminger for å sikre likviditetsmessig balanse i økonomien, har også vært sentrale tema. DNO&B ble i 2015 evaluert av et panel utnevnt av Kulturdepartementet. DNO&B ble også vurdert av Riksrevisjonen som en del av en utvidet selskapskontroll i scenekunstinstitusjoner i 2015. Styret tar disse evalueringene med seg i det videre arbeid i 2016

ØKONOMISKE REALITETER

Som nevnt innledningsvis gikk DNO&B inn i

2015 med en bokført egenkapital på 1 mill. kroner. Ved utgangen av 2015 er den bokførte egenkapitalen negativ med 66 mill. kroner.

Likviditetsmessig har beholdningen av kontanter og kontantekvivalenter økt i 2015, og med det vedtatte budsjettet for 2016 vil likviditeten opprettholdes i 2016.

Styret legger til grunn formuleringen fra tilskuddsbrevet om at «tapt egenkapital som fullt ut skyldes endringer i beregninger av pensjonsforpliktelser ikke må gjenopprettes påfølgende år», når de sier det er grunnlag for videre drift.

PENSJON

Pensjonsordningen for dansere og sangere utgjør nesten 65 % av pensjonsforpliktelsen. Årsaken til den høye forpliktelsen er kort opptjeningstid og lang utbetalingstid av en årlig ytelse tilsvarende 66 % av sluttlønn. Ordningen er hjemlet i Operapensjonsloven, hvor det fremkommer at dansere pensjoneres ved 41 år, sangsolister ved 52 år og at korsangere pensjoneres ved 56 år (med mulighet for å gå av ved 53 år). Musikere, teknisk personale og administrativt ansatte inngår i offentlig tjenstepensjonsordning forvaltet av DnB. Opptjeningstiden for full alderspensjon er 30 år og ordningen gir 66 % av sluttlønn.

Som medlem i Spekter har DNO&B i tillegg en privat avtalefestet pensjonsordning (AFP) som en del av fellesordningen.

I 2015 var pensjonspremien 105 millioner og pensjonskostnaden 175 millioner kroner.

Nåverdien av pensjonsforpliktelsen er på 1 233 millioner kroner og pensjonsmidlene er på 916 millioner. DNO&B benytter NRS 6 som regnskapsprinsipp og har derfor et «estimatavvik» som ikke fremkommer av balansen. Ved utgangen av 2015 var bokført egenkapital negativ med -66 millioner. Estimataavviket pr. 31.12.15 utgjør 332 millioner (se for øvrig note 1 for mer detaljert beskrivelse av pensjonssituasjonen). Reell negativ egenkapital er dermed -398 millioner kroner. Styret ser med stor bekymring på den situasjonen DNO&B er i med hensyn til pensjon og ønsker å understreke behovet for å komme fram til nye pensjonsløsninger som er innenfor DNO&Bs økonomiske bærekraft.

Medio april 2016 ble det enighet med de ansattes organisasjoner om en ny midlertidig innskuddspensjon for ansatte som er omfattet av den tariffavtalte pensjonsordningen i NTO-området. De økonomiske konsekvensene er ikke klare og regnskapet for 2015 er ikke påvirket av endringer som måtte følge av denne avtalen, forholdet er omtalt i note 1.

RISIKO

Risikobildet for DNO&B domineres av situasjonen virksomheten er i mht. pensjon. I tillegg til den direkte økonomiske risiko tar arbeid med pensjonsspørsmål betydelig fokus og ressurser i organisasjonen.

DNO&B er inne i sitt åttende år i Operahuset i Bjørvika. Med økt antall år i huset kommer slitasje og behov for å erstatte utstyr. Det vil følgelig være nødvendig å kanalisere mer midler til investeringer de kommende årene.

ARBEIDSMILJØET

DNO&B hadde ved årets utgang 653 ansatte – inkludert åremål, engasjementer og praktikanter/lærlinger – tilvarende 626 årsverk.

De ansatte arbeider innenfor ca. 40 ulike yrkesgrupper og er følgelig eksponert for ulik risiko avhengig av arbeidets innhold. De mest sentrale risikoelementene er støy, kjemikalier og samhandlingen i sceneområdet.

Sykefraværet i 2015 gikk noe opp i forhold til 2014 og ble totalt for året på 6,8 %. I 2014 var nivået 6,4 % og det var 6,7 % i 2013. DNO&B er en IA-bedrift og har etablert en egen IA-gruppe der det jobbes tett sammen med NAV og tillitsvalgte/

verneombud med videreutvikling og aktiviteter knyttet opp mot målene i IA-avtalen.

I 2015 har vi hatt særlig fokus på oppfølging av avdelinger/grupper med høyt sykefravær – blant annet koret og enkelte tekniske avdelinger.

Følgende personskader er registrert:

År	Antall skader	Meldt til NAV	Meldt til Arbeidstilsynet
2014	32	15	3
2015	35	9	0

Alle skader som medfører legebehandling eller fravær skal meldes til NAV. Varsel om yrkesskade skal sendes til Arbeidstilsynet.

DNO&B er en IA-bedrift og har i løpet av året hatt 7 personer på IA-tiltak. I tillegg har vi hatt 5 lærlinger og 4 solistpraktikanter. Etableringen av Nasjonalballetten Ung har også elementer av en lærlingeordning.

Styret ser med bekymring på det vedvarende høye sykefraværet og vil ha fortsatt fokus på det konkrete arbeidet som gjøres for å redusere fravær, spesielt korttidsfraværet. For øvrig verdsetter styret arbeidet som gjøres i DNO&B for å åpne arbeidslivet for nye arbeidstakere og andre som har vært utenfor arbeidslivet.

LIKESTILLING

DNO&Bs årsverk fordelte seg på henholdsvis 298 menn og 337 kvinner. Når det gjelder ledere på ulike nivå i organisasjonen er fordelingen 31 kvinner/38 menn. DNO&Bs øverste ledergruppe består av en kvinne og fire menn, i tillegg til administrerende direktør (mann). Med ansettelsene av operasjef og musikkjef består ledergruppen av to kvinner og fem menn. Styret ønsker at arbeidet med å stimulere til et godt arbeidsmiljø preget av mangfold og balanse mellom kjønnene fortsetter. Ved ledige stillinger oppfordres derfor kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av kjønn eller etnisk bakgrunn. DNO&B har rundt 40 nasjoner representert i sitt personale. Dette følger av kunststartenes internasjonale karakter. Også innen virksomhetens øvrige fag medfører kompetansekrav ofte rekruttering fra andre kulturer enn vår egen.

DNO&Bs repertoar vil per definisjon gjenspeile et kulturelt mangfold, gjennom verkens opphav og mangfoldet av utøvere som er involvert, og

gjennom historiene som fortelles. Men i tillegg har samarbeid med mangfoldskulturelle miljøer fått et sentralt fokus i det nye operahuset. Dette arbeidet ivaretas innenfor programmeringen til de kunstneriske sjefene.

Også i et videre inkluderingsperspektiv er den programmeringsprofil DNO&B har utviklet i Bjørvika særlig betydningsfull. Med et strategisk hovedmål om å gjenspeile demografien i det moderne Norge, gis det rom for oppførelser og tiltak innen andre ytringsformer enn kjernevirksomheten. Dette har senket terskelen for et større publikum, og gitt DNO&B et omdømme som en åpen, mangfoldig og inkluderende institusjon. Dette vil styret og ledelsen forfølge og videreutvikle.

GRØNN OPERA

DNO&B har inngått avtale med Stiftelsen Miljøfyrtårn om miljøsertifisering av virksomheten. Dette innebærer at ca. 80 ulike krav oppfylles

mht. arbeidsmiljø, anskaffelser, energibruk, avfallshåndtering, systematikk, transport og utslipp.

Ved kjøp av tjenester stiller vi krav om at våre leverandører ikke skal ha dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av gjeldende forskrift om allmenngjort tariffavtale eller landsomfattende tariffavtaler for den aktuelle bransjen. Ved potensielle miljøbelastende kjøp, som møbler, kjemikalier, trevarer etc. tar vi konkrete miljøhensyn i våre konkurransedokumenter, tilpasset de aktuelle produktene og tjenestene.

TAKK

Styret ønsker å rette en stor takk til alle ansatte for enestående innsats i et innholdsrikt år.

Anne Carine Tanum
Styreleder

Jan Petersen
Nestleder

Monica Siv Salthella
Styremedlem

Harald Espedal
Styremedlem

Päivi Kärkkäinen
Styremedlem

Rasmus Heggdal
Styremedlem,
representant
kunstnerisk ansatte

Marit Brekke
Styremedlem,
representant
øvrige ansatte

NØKKELTALL

	2011	2012	2013	2014	2015
Driftsinntekter	636 875 334	665 820 323	698 690 154	728 342 199	743 152 853
Offentlige tilskudd	488 621 000	510 277 227	558 047 958	577 244 000	589 604 000
Egne inntekter	148 254 334	155 543 096	140 642 196	151 098 199	153 548 853
Driftskostnader	628 187 677	696 641 698	681 502 993	743 130 646	809 774 015
Lønnsutgifter inkl. pensjon	435 972 812	512 802 236	505 483 984	555 070 436	617 715 397
Øvrige driftsutgifter	192 214 865	183 839 462	176 019 009	188 060 211	192 058 618
Årsresultat	8 523 121	-31 664 489	16 025 122	-16 978 883	-67 183 829
Selvdekningsgrad	24	22	21	20	19
Antall årsverk	634	640	626	609	627
Opera-/ballettforestillinger på Hovedscenen	149	163	176	177	182
Forestillinger og konserter totalt (ekskl. turné)	384	434	474	449	496
Besøkende (ekskl. turné)	248 391 ¹	296 939	289 113	297 334	301 707
Forestillinger og konserter totalt (inkl. turné)	409	464	501	485	543
Besøkende (inkl. turné)	259 371	309 765	299 647	309 445	321 184

¹Besøkstallet for 2011 er etter en intern gjennomgang justert i årets årsrapport

TALLENE

496 forestillinger og konserter

301 707 besøkende ekskl. turné

FORESTILLINGER, KONSERTER, TURNEER OG FORMIDLINGSAKTIVITETER

OPERA

	ANTALL FORESTILL.	ANTALL BESØKENDE	PUBLIKUMS- BELEGG	BILLETT- OMSETNING
HOVEDSCENEN				
Barberen i Sevilla (vår)	10	12 660	95 %	5 141 411
Peer Gynt	3	3 723	95 %	1 667 334
Carmen (vår)	14	18 939	101 %	8 609 737
Ekstase!	2	1 396	51 %	214 706
Lohengrin	8	9 726	93 %	4 368 270
La traviata	17	22 893	101 %	10 457 066
Barberen i Sevilla (høst)	5	5 865	88 %	2 818 688
Don Giovanni	5	4 970	75 %	2 327 802
Katja Kabanova	8	6 692	63 %	2 262 766
Carmen (høst)	6	8 017	100 %	3 833 213
Den flyvende hollender	4	4 356	84 %	2 081 329
Tryllefloyten	9	11 814	101 %	5 291 241
SUM OPERA, HOVEDSCENEN	91	111 051	92 %	KR 49 073 563
SCENE 2				
Viva la mamma	8	1 964	60 %	368 943
Hege og Øivind går til Operaen	10	4 244	98 %	1 895 235
Snøkvit – ein barneopera	8	2 579	95 %	404 345
Magnus-Maria	1	182	42 %	43 020
Back to Broadway (operaworkshop)	2	595	96 %	46 320
Die Walküre (operaworkshop)	2	242	39 %	18 320
Ultima 2015: Ørets teater: Om naturen	3	449	52 %	39 434
Ultima: UR_	2	323	48 %	46 590
Der Jasager – Han som sier ja	5	810	48 %	80 640
SUM OPERA, SCENE 2	41	11 388	75 %	KR 2 942 847
PRØVEALEN				
Simon	6	656	55 %	51 200
Hamsunballader	2	115	29 %	14 400
SUM OPERA, PRØVEALEN	8	771	48 %	KR 65 600
FORMIDLINGSSENTERET				
Mini-Carmen (vår)	4	200	100 %	6 000
Mini-Carmen (høst)	4	198	99 %	5 940
SUM OPERA, FORMIDLINGSSENTERET	8	398	100 %	KR 11 940
FOAJEEN				
Korall Korall – en babyopera	20	799	100 %	39 760
SUM OPERA, FOAJEEN	20	799	100 %	KR 39 760
SUM OPERA	168	124 407	90 %	KR 52 133 710

BALLETT

	ANTALL FORESTILL.	ANTALL BESØKENDE	PUBLIKUMS- BELEGG	BILLETT- OMSETNING
HOVEDSCENEN				
Romeo og Julie	4	5 424	102 %	2 142 421
Tanztheater Wuppertal Pina Bausch: Masurca Fogo	4	4 938	93 %	1 765 605
Carmen – en ballett i tre akter	12	15 610	98 %	5 498 698
Mesteraften 2015: Dream Play	9	8 405	70 %	2 725 365
Ballettskolen 50 år	2	1 996	75 %	358 260
Askepott	10	10 847	81 %	3 806 505
Milonga – et nytt blikk på tango	6	5 498	67 %	2 054 238
Manon	11	11 637	79 %	4 199 721
Back to the Future	9	8 604	70 %	2 595 528
Giselle	4	4 925	92 %	1 966 647
Nøtteknekkeren	20	26 653	100 %	10 769 497
SUM BALLETT, HOVEDSCENEN	91	104 537	86 %	KR 37 882 485
SCENE 2				
Jo Strømgren Kompani: Artenes opprinnelse	5	1 194	56 %	219 314
Carte Blanche: Edvard	4	1 346	78 %	251 260
winter guests: Lilly & George	6	367	19 %	28 468
Jo Strømgren Kompani: There	5	1 254	58 %	232 628
Koreografihuset	2	229	26 %	12 560
CODA 2015: Double Bill	2	515	59 %	92 003
CODA 2015: Use My Body While It's Still Young	3	966	74 %	199 321
Jingle Horse! – En julespesial	6	2 029	78 %	463 117
SUM BALLETT, SCENE 2	33	7 900	58 %	KR 1 498 671
PRØVEALEN				
Jo Strømgren Kompani: Kjøkkenet	6	632	53 %	34 460
SUM BALLETT, PRØVEALEN	6	632	53 %	KR 34 460
FORMIDLINGSSENTERET				
Mini-Nøtter (vår)	2	100	100 %	3 000
Mini-Pott	8	397	99 %	11 910
Mini-Nøtter (høst)	8	399	100 %	11 970
SUM BALLETT, FORMIDLINGSSENTERET	18	896	100 %	KR 26 880
FOAJEEN				
Lørdans Carmen – en ballett i tre akter	1	200	100 %	-
Lørdans Mesteraften 2015: Dream Play	1	200	100 %	-
Lørdans Manon	1	180	100 %	-
Lørdans Back to the future	1	200	100 %	-
SUM BALLETT, FOAJEEN	4	780	100 %	-
OPERATAKET				
Av historisk grunn	10	400	100 %	-
SUM BALLETT, OPERATAKET	10	400	100 %	-
SUM BALLETT	162	115 145	83 %	KR 39 442 496

KONSERT

	ANTALL FORESTILL.	ANTALL BESØKENDE	PUBLIKUMS- BELEGG	BILLETT- OMSETNING
HOVEDSCENEN				
Barratt Dues Symfoniorkester	1	630	47 %	98 054
Maria de Buenos Aires	1	1 296	97 %	327 796
Markuspasjonen og Svein Tindberg	1	856	64 %	202 530
Påskekoncert i Operaen	4	3 639	99 %	-
Bergen Filharmoniske Orkester og Juanjo Mena	1	645	47 %	104 833
Operaorkestret: Mahlers 7. symfoni	1	818	60 %	146 122
Oslo Kammermusikkfestival: Ungdomssymfonikerne med Kraggerud	1	667	49 %	121 281
Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse 2015: Finalekoncert	1	1 024	77 %	184 013
Mesterpianisten Grigory Sokolov	1	1 379	101 %	527 594
Operaorkestret: Weber/Mozart/Brahms	1	1 113	82 %	253 666
Oslo World Music Festival: Carmen Linares & Javier Baron	1	1 037	78 %	228 132
Leif Ove Andsnes: Solo	1	1 377	101 %	540 092
SUM KONSERT, HOVEDSCENEN	15	14 481	78 %	KR 2 734 113
SCENE 2				
Oslo Kammerakademi	1	105	24 %	11 183
Operaorkestrets lørdagskoncert: Mozart & Mendelssohn	1	433	100 %	34 215
Barratt Due i Operaen	4	1 447	83 %	-
Norsk Barokkorkester	1	221	51 %	37 367
Operaorkestrets lørdagskoncert: Debussy/Hindemith/Stravinsky	1	422	97 %	33 335
Norsk Barokkorkester	1	161	37 %	25 281
Jubileumskoncert Lidal/North International Opera Workshop	1	131	43 %	10 160
DSIM 2015: Semifinale	1	299	69 %	15 040
DSIM 2015: Mesterklasse	1	243	56 %	-
Oslo Kammermusikkfestival: Dyrenes karneval	1	434	100 %	55 540
Norsk Barokkorkester: von Dittersdorf/Vanhal/Haydn	1	137	32 %	17 691
Operaorkestrets lørdagskoncert: Janáček/Martinů/Bartók	1	120	28 %	14 690
Kammerserien: Tetzlaff og Süßmann	1	76	18 %	5 654
Oslo Kammerakademi: Christian Ihle Hadland	1	129	30 %	20 282
Rikskonsertene: Slottet i sanden	10	3 351	77 %	12 960
Kammerserien: Kleven Hagen og Shirinyan	1	94	22 %	14 736
Alta Motettkor og Ensemble Noor: Oaidnu – Syn	1	410	94 %	59 852
Operaorkestrets lørdagskoncert: 150-årsjubilarer fra Norden	1	236	54 %	24 050
Norsk Barokkorkester: Donizetti/Boccherini/Tuma/Mozart	1	139	32 %	18 141
Edvard Munch Ensemble	1	255	59 %	28 780
Oslo Kammerakademi: Fransk harmonimusikk	1	107	25 %	10 911
Solistenes julekoncert	5	2 133	98 %	431 721
SUM KONSERT, SCENE 2	38	11 083	68 %	KR 881 589
PRØVESAL 1				
John Fiore Lecture Show: Lohengrin	1	200	100 %	-
Ultima 2015: Plus-minus ensemble	1	75	38 %	2 900
SUM KONSERT, PRØVESAL 1	2	275	69 %	KR 2 900

	ANTALL FORESTILL.	ANTALL BESØKENDE	PUBLIKUMS- BELEGG	BILLETT- OMSETNING
FOAJEEN				
Barratt Due i Operaen	6	575	100 %	-
SUM KONSERT, FOAJEEN	6	575	100 %	-
1. BALKONG				
Sangsolistenes lørdagskonserter (vår)	6	470	65 %	14 070
Søndag med Norges musikkhøgskole (vår)	8	409	46 %	10 590
Sangermaraton	1	80	36 %	6 400
Balkongkonserter sommer	24	3 857	100 %	98 160
Avslutningskoncert	1	65	54 %	5 200
Sangsolistenes lørdagskonserter (høst)	5	503	91 %	39 920
Søndag med Norges musikkhøgskole (høst)	5	258	47 %	6 300
SUM KONSERT, 1. BALKONG	50	5 642	82 %	KR 180 640
SUM KONSERT	111	32 056	75 %	KR 3 799 242

168 Antall operaforestillinger

162 Antall ballettforestillinger

111 Antall konserter

ALT ANNET

	ANTALL FORESTILL.	ANTALL BESØKENDE	PUBLIKUMS- BELEGG	BILLETT- OMSETNING
HOVEDSCENEN				
Ole Edvard Antonsen i Operaen	1	1 368	95 %	701 180
Morten Abel i Operaen	2	2 601	91 %	1 377 301
Silje Nergaard i Operaen	1	1 355	94 %	665 200
Halvdan Sivertsen: Hus ved havet	1	1 363	95 %	716 140
Jazz i Operaen: Herbie Hancock solo	1	1 337	93 %	1 256 500
Jazz i Operaen: Gregory Porter	1	1 407	98 %	658 100
Jazz i Operaen: Ole Paus og Ketil Bjørnstad	1	787	55 %	373 020
Lindesnes Trekkspillklubb i Operaen	2	2 051	72 %	931 070
Jan Eggum med Hovedøen Social Club i Operaen	1	683	48 %	314 560
The Tallest Man on Earth i Operaen + supp. Phil Cook	1	1 401	98 %	744 640
Maiko – Dancing Child	1	871	61 %	83 300
Odd Nordstoga med band	2	2 392	83 %	1 178 290
Hellbillies i Operaen	1	1 437	100 %	706 601
Thomas Dybdahl i Operaen (Solo)	2	2 381	83 %	1 194 701
SUM ALT ANNET, HOVEDSCENEN	18	21 434	83 %	KR 10 900 603
SCENE 2				
Zahid Ali / Stand Up!	3	649	50 %	89 970
Asia – Live in Norway	2	844	97 %	336 530
Domino	5	904	42 %	191 290
Spring Up Musical	9	3 193	82 %	224 732
Frank Sinatra 100 år	1	433	100 %	155 400
SUM ALT ANNET, SCENE 2	20	6 023	69 %	KR 997 922
PRØVEALEN				
Pulse	8	1 406	88 %	202 520
Pulse – skoleforestillinger	4	800	100 %	-
Grusomhetens teater: Svanhild	5	436	44 %	99 750
SUM ALT ANNET, PRØVEALEN	17	2 642	78 %	KR 302 270
SUM ALT ANNET	55	30 099	79 %	KR 12 200 795
TOTALSUM SALG	496	301 707	84 %	KR 107 576 243

TURNÉ

PRODUKSJON	SJANGER	ANTALL FORESTILLINGER	ANTALL BESØKENDE
Nyttårskonserter 2015	Opera	7	1 724
Viva la Mamma	Opera	18	2 969
Maskeballet til Nordfjordeid	Opera	8	2 539
Hamsunballader	Opera	1	56
Operakoret til Kiel	Opera	1	650
Dansens dag 2015	Ballett	1	250
Turne med Ballettskolen	Ballett	2	300
NNB til Baden Baden	Ballett	2	4 247
NNB til Houston: Ghosts – Ibsens gengangere	Ballett	3	2 400
NNB til Granada: Carmen – en ballett i tre akter	Ballett	1	1 600
Jubileumskonert i Narvik	Konsert	1	392
Valkyrierittet	Konsert	1	2 000
Lanseringskonert ved Karpedammen	Konsert	1	350
SUM TURNÉ		47	19 477

* Dansere fra Nasjonalballetten medvirket i Torshovteatrets oppsetning *Dido + Aeneas*: 4 183 publikummere

FORMIDLINGSAKTIVITETER

	ARR.	PERSONER
Introduksjoner til forestillinger og konserter	162	21 405
Den Kulturelle Skolesekken	141	2 716
Kurs / Verksteder	121	3 370
Oppsøkende	30	175
Arrangementer	13	2 420
Formidlingsforestillinger	2	300
Møter / Konferanser	4	510
Skole – GP / forestilling	11	698
Kåserier og kunstnermøter	7	522
Sponsorarrangementer / VIP-kåserier	29	759
Omvisninger – grupper / personer	1 951	31 013
TOTALT FORMIDLINGSAVDELINGEN	2 471	63 888

RESULTAT

DNO&BAS			DNO&B KONSERN			
2015	2014	NOTER		NOTER	2015	2014
DRIFTSINNTÆKTER						
99 510 131	94 078 185	4	Billettsalg	4	100 051 974	94 975 736
51 160 704	53 640 053	2	Andre inntekter	2	53 496 879	56 122 463
589 604 000	577 244 000	3	Offentlige tilskudd	3	589 604 000	577 244 000
740 274 836	724 962 238		SUM DRIFTSINNTÆKTER		743 152 853	728 342 199
DRIFTSKOSTNADER						
441 149 649	431 740 256	6, 12	Lønn, honorarer og andre personalkostnader	6	442 672 602	434 906 895
15 383 991	9 516 372	13	Avskrivninger	13	15 383 991	9 516 372
176 060 322	177 661 047		Andre driftskostnader		176 674 627	178 543 839
632 593 961	618 917 676		SUM DRIFTSKOSTNADER		634 731 220	622 967 106
107 680 874	106 044 563		DRIFTSRESULTAT FØR PENSJON		108 421 633	105 375 093
175 042 795	120 163 541		Pensjonskostnader		175 042 795	120 163 541
175 042 795	120 163 541		SUM PENSJONSKOSTNADER		175 042 795	120 163 541
-67 361 921	-14 118 978		DRIFTSRESULTAT ETTER PENSJON		-66 621 162	-14 788 447
FINANSINNTÆKTER/-KOSTNADER						
1 967 957	2 457 202		Finansinntekter		2 015 340	2 521 366
2 577 259	4 710 932		Finanskostnader		2 578 008	4 711 801
-609 302	-2 253 731		RESULTAT AV FINANSIELLE POSTER		-562 667	-2 190 436
-67 971 223	-16 372 709		ÅRSRESULTAT		-67 183 829	-16 978 883
-67 971 223	-9 337 351		Udekket tap			
	-7 035 357		Annen egenkapital			
-67 971 223	-16 372 709		SUM DISPONERINGER			

BALANSE

DNO&BAS			DNO&B KONSERN			
31.12.15	31.12.14	NOTER		NOTER	31.12.15	31.12.14
EIENDELER						
ANLEGGSMIDLER						
20 696 765	20 488 564	13	Inventar, biler, teknisk utstyr, EDB-utstyr	13	20 696 765	20 488 564
35 532 609	43 608 145	13	Bygningsmessige anlegg	13	35 532 609	43 608 145
10 300 000	10 300 000	5	Kontolån fra Staten	5	10 300 000	10 300 000
10 000	10 000		Aksjer		10 000	10 000
115 000	115 000	19	Aksjer i datterselskap	19		0
0	48 494 873	1	Overfinansiert pensjonsforpliktelser	1	0	48 494 873
66 654 375	123 016 582		SUM ANLEGGSMIDLER		66 539 375	122 901 582
OMLØPSMIDLER						
10 345 383	9 786 809	8	Andre kortsiktige fordringer og periodiseringer	8	11 502 834	7 794 487
8 357 306	13 802 883	9	Aktiverte produksjonskostnader	9	8 357 306	13 802 883
1 153 868	1 030 264		Varelager butikk		1 153 868	1 030 264
80 070 868	35 623 418	10	Bank- og postinnskudd	10	85 441 786	38 652 807
99 927 425	60 243 374		SUM OMLØPSMIDLER		106 455 794	61 280 441
166 581 800	183 259 956		SUM EIENDELER		172 995 168	184 182 023
EGENKAPITAL OG GJELD						
Egenkapital						
100 000	100 000	18	Aksjekapital	18	100 000	100 000
10 300 000	10 300 000	5	Annen innskutt egenkapital	5	10 300 000	10 300 000
-77 308 574	-9 337 351	19	Udekket tap	19	-76 509 286	-9 325 458
-66 908 574	1 062 649		SUM EGENKAPITAL		-66 109 286	1 074 542
LANGSIKTIG GJELD						
24 140 000	25 500 000	16	Gjeld til kredittinstitusjon	16	24 140 000	25 500 000
30 342 658	1 000 697	1	Pensjonsforpliktelser	1	30 342 658	1 000 697
54 482 658	26 500 697		SUM LANGSIKTIG GJELD		54 482 658	26 500 697
KORTSIKTIG GJELD						
14 538 070	16 388 710		Skattetrekk m.v.		14 538 070	16 388 710
9 217 539	6 711 098		Arbeidsgiveravgift		9 217 539	6 711 098
667 583	787 520		Merverdiavgift		667 583	787 520
14 315 279	23 039 059		Diverse kreditorer		14 315 279	23 039 059
53 916 870	43 371 277		Abonnement/forsalg		53 916 870	43 371 277
86 352 377	65 398 946	11	Påløpte kostnader / forskuddsbetalte inntekter	11	91 966 457	66 309 119
179 007 716	155 696 611		SUM KORTSIKTIG GJELD		184 621 797	156 606 784
166 581 800	183 259 956		SUM EGENKAPITAL OG GJELD		172 995 168	184 182 023

 Anne Carine Tanum Styreleder
 Jan Petersen Nestleder
 Monica Siv Salthella Styremedlem
 Harald Espedal Styremedlem
 Päivi Kärkkäinen Styremedlem
 Rasmus Heggdal Styremedlem, representant kunstnerisk ansatte
 Marit Brekke Styremedlem, representant øvrige ansatte

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens regler og er utarbeidet etter anbefalinger til god regnskapsskikk i Norge pr. 31.12.2014.

Konsernregnskapet omfatter det 100 % eide datterselskapet DNO&Bs Barnekor AS som ble stiftet i 2010.

DRIFTSINNETEKTER

Statlige tilskudd inntektsføres i bevillingsåret.

Øremerkede tilskudd inntektsføres det året midlene forbrukes.

Billettinntekter blir inntektsført når forestillingen/konserten er avholdt.

Andre salgsinntekter inntektsføres når varen/tjenesten leveres.

DRIFTSKOSTNADER

Forestillingskostnader er periodisert til det år produksjonen har premiere (note 9).

KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER

Øvrige eiendeler er klassifisert som anleggsmidler, og øvrig gjeld er klassifisert som langsiktig.

Omløpsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler er oppført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger basert på antatt økonomisk levetid.

Anskaffelser til varig eie og bruk aktiveres som anleggsmidler. Øvrige anskaffelser kostnadsføres på anskaffelsestidspunktet.

PENSJONER

Beregning av virkelig verdi av pensjonsforpliktelse er basert på flere økonomiske og demografiske forutsetninger.

Enhver endring i de anvendte forutsetninger påvirker den beregnede forpliktelsen. Det henvises til noten om pensjonsforpliktelser for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

Selskapet mottok i 2001 et egenkapitaltilskudd fra Kulturdepartementet på kr 10 300 000,- til delvis dekning av påløpte pensjonsforpliktelser.

Tilskuddet er klassifisert som annen innskutt egenkapital i samsvar med ordlyden i tildelingsbrevet.

SKATT

Ingen av selskapene i konsernet er skattepliktige.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømmen er utarbeidet etter den direkte metoden.

Forøvrig fremgår anvendte regnskapsprinsipper av notene nedenfor.

NOTER

NOTE 1 / PENSJONSFORPLIKTELSE

Den Norske Opera & Ballett har tre ulike pensjonsordninger.

Pensjonsordningene i SPK og DNB Livforsikring tilfredstiller kravene i Lov om offentlig tjenestepensjon.

Pensjonsordningen for dansere og sangere er hjemlet i Operapensjonsloven. Ordningen administreres av Statens pensjonskasse (SPK). Ansatte knyttet til Operapensjonsloven har særaldersgrenser. Følgende aldersgrenser gjelder: Danserne 41 år, sangsolistene 52 år, korsangerne 56 år med mulighet til å gå av ved 53 år. Opptjeningsperioden for full alderspensjon er 20 år for danserne, 23 år for sangsolistene og korsangerne. Ordningen har en 66 % garanti av sluttlønn. Ved uttak av alderspensjon i Folketrygden samordnes pensjonen. Det opptjenes ikke pensjon for lønn over 12G.

Operaen har en offentlig kollektiv pensjonsordning (sikrede pensjoner) for musikerne, teknisk- og administrativt personale i DNB Livforsikring (DNB) etablert i juli 1993. Opptjeningsperioden for full alderspensjon er 30 år. Ordningen har en 66 % garanti av sluttlønn, men levealdersjusteres i tråd med gjeldende regler. Pensjonen samordnes med Folketrygden. Det opptjenes ikke pensjon for lønn over 12G.

Pensjonsordningene dekker alderspensjon, uførepensjon, ektefelle- og barnpensjon og samordnes med Folketrygdens ytelser.

Avtalefestet pensjon (AFP) er en privat innskuddsbasert ordning og administreres av Fellesordningen for Avtalefestet Pensjon. Pensjonsutbetalingen fra AFP-ordningen er livsvarig.

Selskapet har dessuten en delvis forsikret pensjonsavtale med en tidligere operasjef.

Pensjonskostnaden for 2015 er basert på forutsetninger i veiledning om pensjonsforpliktelser utarbeidet av Norsk Regnskapsstiftelse.

Diskonteringsrenten pr. 31. desember 2015 er basert på en 7-årig OMF-rente (obligasjon med fortrinnsrett).

	2015	2014
Diskonteringsrente	2,70%	2,30%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,30%	3,20%
Årlig forventet lønnsvekst	2,50%	2,75%
Årlig forventet G-regulering	2,25%	2,50%
Årlig forventet reg. av pensj. under utbetaling	1,50%	1,75%

	SPK 2015	SPK 2014	DNB 2015	DNB 2014	TOT. 2015	TOT. 2014
FOR UTGANGEN AV ÅRET:						
Total pensjonsforpliktelse (DBO)	789 873 090	804 863 265	442 907 388	458 135 465	1 232 780 478	1 262 998 730
Totale pensjonsmidler	592 898 504	543 398 267	323 463 994	285 103 458	916 362 498	828 501 725
Netto pensjonsforpliktelse	-196 974 586	-261 464 998	-119 443 394	-173 032 007	-316 417 980	-434 497 005
AGA av netto pensjonsforpliktelse	-27 773 417	-36 866 565	-16 841 519	-24 397 513	-44 614 935	-61 264 078
Netto pensjonsforpliktelse inklusiv AGA	-224 748 003	-298 331 563	-136 284 913	-197 429 520	-361 032 915	-495 761 083
Ikke resultatført estimatavvik (korridor)	-207 849 217	-324 748 464	-124 204 689	-219 507 490	-332 053 906	-544 255 954
Balanseført pensjonsforpliktelse (-) / midler (+)	-16 898 786	26 416 902	-12 080 224	22 077 970	-28 979 009	48 494 872
FOR ÅRET:						
Pensjonskostnad inkl. medl.innskudd	102 017 212	82 034 727	74 891 895	39 224 214	176 909 107	121 258 941
Pensjonspremie inkl. medl.innskudd (innbetalt)	58 701 524	62 277 228	40 733 700	37 796 359	99 435 224	100 073 587

IKKE RESULTATFØRT ESTIMATAVVIK

Operaen benytter reglene i Norsk Regnskapsstandard nr. 6 om «korridor» ved behandling av estimatavviket knyttet til de ytelsesbaserte pensjonsordningene.

I 2014 fikk Operaen foretatt beregninger av hvilken renteøkning som måtte til for at bokført og reelle pensjonsforpliktelse skulle samsvare. Dette på bakgrunn av at misforholdet mellom bokført og reelle pensjonsforpliktelse hadde økt kraftig over flere år.

Beregningene viste at det ville kreve en renteøkning fra 2,3 % (NRS-rente pr. 31.12.14) til over 5 %. Derfor valgte Operaen å aksellerere avskrivningen av estimatavviket fra avskrivning over gjenværende opptjeningsår til avskrivning over 5 år. Dette er gjennomført ved avslutning av regnskap både for 2014 og 2015.

Dette har redusert estimatavviket og økt regnskapsmessig pensjonskostnad både i 2014 og 2015 i forhold tidligere avskrivningsmetode for estimatavviket.

Det reduserte estimatavviket har bidratt til at pensjon i 2015 fremstår i balansen som en netto forpliktelse (underfinansiert) og ikke som en netto fordring (overfinansiert) slik som i tidligere år.

	DNB LEDER- AVTALE 2015 *)	DNB LEDER- AVTALE 2014 *)
FOR UTGANGEN AV ÅRET:		
Total pensjonsforpliktelse (DBO)	1 363 648	1 496 017
Totale pensjonsmidler	0	0
Netto pensjonsforpliktelse	-1 363 648	-1 496 017
AGA av netto pensjonsforpliktelse	-192 274	-210 938
Netto pensjonsforpliktelse inklusiv AGA	-1 555 922	-1 706 955
Ikke resultatført estimatavvik	-47 708	-706 258
Balanseførte midler	-1 508 214	-1 000 697
FOR ÅRET:		
Pensjonskostnad	362 951	185 142
Utbetalt pensjon inkl AGA	116 724	264 423

*) Avtalen gjelder tidligere operasjon

SAMMENSETNING AV NETTO PENSJONSKOSTNAD:	31.12.15	31.12.14
Årets opptjening	77 963 976	65 867 143
Rentekostnad	28 804 340	43 985 939
Avkastning	-27 736 984	-34 012 889
Adm.kostnad	2 738 731	2 130 667
Arb.g.avg.	11 529 579	8 946 029
Resultatført planendring	115 640	-38 005 836
Resultatført akturielt tap	83 895 423	72 533 029
AFP innskuddsbasert ordning	4 045 328	4 887 329
Medl.tilskudd	-6 313 238	-6 167 871
NETTO PENSJONSKOSTN. INKL. ARB.G.AVG.	175 042 795	120 163 540

Medio april 2016 ble det enighet med de ansattes organisasjoner om en ny midlertidig innskuddspensjon for ansatte som er omfattet av den tariffavtalte pensjonsordningen i NTO-området. De økonomiske konsekvensene er ikke klare og på nåværende tidspunkt er det derfor ikke mulig å beregne hvilken effekt avtalen har for pensjonskostnadene, pensjonsmidlene og pensjonsforpliktelsene. Ved utgangen av 2015 er pensjonsberegninger og regnskapsføring opprettholdt i samsvar med den avtale som var gyldig på balansedagen, det er ikke gjort noen tallmessige eller andre endringer som følge av den nye midlertidige pensjonsavtalen som er inngått i april 2016.

NOTE 2 / ANDRE INNTEKTER

	DNO&B AS		DNO&B KONSERN	
	2015	2014	2015	2014
Sponsorinntekter	16 138 123	19 089 250	16 138 123	19 089 250
Serveringsvirksomhet	6 117 899	5 992 739	6 117 899	5 992 738
Butikk	3 464 920	3 482 421	3 464 920	3 482 421
Omvisninger	2 732 572	2 488 831	2 732 572	2 488 831
Banketter/arrangement	4 567 777	5 561 776	4 577 777	5 563 054
Andre kommersielle inntekter	1 629 303	1 625 243	1 629 303	1 625 243
SUM KOMMERSIELLE INNTEKTER	34 650 593	38 240 259	34 660 593	38 241 537
Programsalg	1 399 008	1 400 494	1 399 008	1 400 494
Leieinntekter	7 950	1 950 700	7 950	1 950 700
Salgsinntekter	3 035 100	0	3 035 100	-
Elevpenger ballettskole/barnekor	1 535 558	1 507 541	1 728 308	1 702 041
Bidrag fra organisasjoner	2 567 328	1 083 838	2 567 328	3 360 470
Bidrag fra turnésamarbeidspartnere	1 396 582	1 168 264	3 515 965	1 168 264
Bidrag fra øvrige samarbeidspartnere	958 504	2 522 450	958 504	2 522 450
Andre inntekter	5 610 081	5 766 506	5 624 123	5 776 506
ØVRIGE INNTEKTER	16 510 111	15 399 794	18 836 286	17 880 926
SUM ANDRE INNTEKTER	51 160 704	53 640 053	53 496 879	56 122 463

NOTE 3 / DRIFTSTILSKUDD

	2015	2014
Statlige tilskudd fra Kulturdepartementet		
Kapittel 324 post 70	589 604 000	576 969 000
Andre statlige tilskudd		275 000
SUM DRIFTSTILSKUDD	589 604 000	577 244 000

NOTE 4 / INNTEKTER SPESIFISERT PÅ VIRKSOMHETSOMRÅDER OG GEOGRAFISK MARKED

	DNO&B AS			DNO&B KONSERN
	OSLO	TURNÉ	TOTALT	TOTALT
Billettsalg	99 510 131		99 510 131	100 051 974
Andre inntekter	49 753 637	1 407 068	51 160 705	53 496 879
Driftstilskudd	589 604 000		589 604 000	589 604 000
SUM	738 867 768	1 407 068	740 274 836	743 152 853

NOTE 5 / KONTOLÅN FRA STATEN

Selskapet mottok i 2001 et tilskudd til egenkapitalen på kr 10 300 000,- fra Kulturdepartementet. Beløpet er plassert som rentebærende kontolån til staten og forrentes for tiden med 2,1 % p.a. Tilskuddet kan disponeres av selskapets styre, dog slik at dette er bundne midler og ikke kan benyttes til å dekke ordinære driftsutgifter eller lignende.

NOTE 6 / LØNNSKOSTNADER

	DNO&B AS		DNO&B KONSERN	
	2015	2014	2015	2014
Lønninger	406 336 972	393 743 368	406 336 972	393 743 368
Folketrygdavgift	29 444 838	31 750 103	29 444 838	31 750 103
Andre ytelser	5 367 838	6 246 785	6 890 791	9 413 424
SUM	441 149 649	431 740 256	442 672 602	434 906 895

NOTE 7 / ANSATTE

Det har i regnskapsåret vært sysselsatt 625 årsverk ved Den Norske Opera & Ballett. Det samlede antall personer engasjert av Den Norske Opera & Ballett i 2015 utgjorde 2200. Det 100% eide datterselskapet DNO&Bs Barnekor AS har ikke ansatte og blir fakturert tilhørende lønnskostnader av DNO&B AS.

NOTE 8 / FORDRING PÅ KONSERNSELSKAP

I andre kortsiktige fordringer og periodiseringer inngår fordring på datterselskap med kr 5 614 080,-.

NOTE 9 / AKTIVERING AV PRODUKSJONSKOSTNADER

Påløpte kostnader knyttet til oppsetninger med premiere etter 1.1.2016 er aktivert med kr 8 357 306,-. Aktiveringen er begrenset til direkte variable kostnader og er ikke oppført høyere enn budsjetterte egeninntekter.

NOTE 10 / SKATTETREKSMIDLERER

Bundne skattetrekkmidler utgjorde pr. 31.12.2015 kr 14 525 339,-.

NOTE 11 / FORSKUDDSBETALTE INNTEKTER / PÅLØPTE KOSTNADER

	DNO&B AS		DNO&B KONSERN	
	2015	2014	2015	2014
Forskuddsbetalte inntekter	-33 669	681 940	-33 669	681 940
Påløpte lønnskostnader og feriepenger	46 681 147	45 204 151	46 681 147	45 204 151
Andre påløpte kostnader	39 704 898	19 512 855	45 318 979	20 423 028
SUM	86 352 377	65 398 946	91 966 457	66 309 119

NOTE 12 / HONORARER

Utbetalte styrehonorarer har beløpt seg til kr 526 562,-. Honorar til styreleder utgjør kr 175 000,-.

Lønn og godtgjørelser til administrerende direktør utgjorde kr 1 811 230,- og annen godtgjørelse kr 11 093,-. Kostnader til pensjon utgjorde kr 210 103,-. AD er medlem av selskapets kollektive pensjonsordning. Dersom selskapets kollektive pensjonsordning endres, slik at årlig pensjonspremie for AD reduseres, skal AD kompenseres for differansen, enten ved oppjustering av den faste lønnen eller ved justering av tilleggstyelser. AD har i tillegg en individuell forsikring med uføredekning som gir dekning på totalt 66 % av full lønn, dvs. en kompensasjon for forskjellen mellom 12G og ADs lønnsnivå. DNO&Bs ordinære ordning dekker inntil 12G. Det er avtalt 6 måneders etterlønn etter nærmere gitte betingelser.

Revisjonshonorar har beløpt seg til kr 315 469,- inkl. mva. for konsernet og kr 315 469,- inkl. mva gjelder for morselskapet. Honorar for andre tjenester til revisor har utgjort kr 271 700,- inkl. mva. for konsernet, hvorav kr 271 700,- inkl. mva gjelder for morselskapet.

NOTE 13 / AVSKRIVNINGER

	Avskr. %	Kostpris pr. 1.1.15	Antatt anskaffelse 2015	Avgang 2015	Akk. avskrivn. pr. 1.1.15	Årets avskrivn.	Ekstraord. avskrivn. avgang	Tilbakeføring avskrivn.	Akk. avskrivn. pr. 31.12.15	Bokført verdi pr. 31.12.15
Inventar, biler, teknisk utstyr, EDB-utstyr	10-33 %	50 663 672	10 679 027	13 231 779	30 175 079	6 955 745	3 515 108	-13 231 779	27 414 154	20 696 776
Bygningsmessige anlegg	4-10 %	56 937 502	3 437 629	9 137 917	13 329 357	3 032 956	8 285 884	-9 137 917	15 704 605	35 532 609
SUM TOTALT		107 601 174	14 116 656	22 369 696	43 504 435	9 988 701	11 800 992	-22 369 696	43 118 758	56 229 385

* Aktiverte driftsmidler avskrives lineært.

** Kostpris driftsmidler overtatt fra Statsbygg ved innflytting i nytt operahus: Kr 135,9 millioner
Nedskrevet med offentlig tilskudd: (Kr 135,9 millioner)

NOTE 14 / ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	DNO&B AS		DNO&B KONSERN	
	2015	2014	2015	2014
Prod. materiell- og utstyrskostnader	19 407 171	22 612 534	19 913 426	23 203 637
Andre varer og tjenester	1 906 303	1 686 860	1 906 303	1 686 860
Salgs- og info. materiell	10 126 916	11 955 650	10 139 191	11 979 699
Leie og vedl. av lokaler	65 558 713	63 737 417	65 558 713	63 737 417
Kjøp, leie og vedl. av utstyr	28 532 383	26 950 936	28 532 383	26 955 410
Org.- og adm.driftskostnader	50 504 856	50 688 771	50 596 681	50 951 936
Tap på fordringer	23 979	28 880	27 929	28 880
SUM ANDRE DRIFTSKOSTNADER	176 060 322	177 661 047	176 674 627	178 543 839

NOTE 15 / LEIEAVTALER

Den Norske Opera & Ballett har inngått en avtale om leie av lager i Karihaugveien 22. Leieforholdet løper til 31.12.2032. Selskapet har inngått kontrakt med Statsbygg om leie av operahuset i Bjørvika. Leiekontrakten har en løpetid på 60 år fra 1.1.2008. For leie av kommersielle arealer i operahuset betales kapitalkostnad i forhold til investert beløp. Resten av operahuset leies vederlagsfritt. Selskapet har videre inngått en avtale med Statsbygg med samme løpetid på 60 år om forvaltning, drift og vedlikehold av operahuset.

NOTE 16 / LANGSIKTIG GJELD

Til formålstjenlig ombygging av lagerlokalene i Karihaugveien 22 har Den Norske Opera & Ballett investert kr 32,4 millioner. Beløpet er finansiert ved låneopptak i DNB. Lånet har en løpetid på 25 år fra og med november 2008. Det er ikke stilt noen form for sikkerhet.

NOTE 17

	DNO&B AS				DNO&B KONSERN			
	Aksjekapital	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum	Aksjekapital	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr. 31.12.2014	100 000	10 300 000	-9 337 351	1 062 649	100 000	10 300 000	-9 325 458	1 074 542
Resultat 2015			-67 971 223	-67 971 223			-67 183 828	-67 183 828
EGENKAPITAL PR. 31.12.2015	100 000	10 300 000	-77 308 574	-66 908 574	100 000	10 300 000	-76 509 286	-66 109 286

NOTE 18 / AKSJEKAPITAL / AKSJONÆRER

Aksjekapitalen utgjør kr 100 000,- fordelt på 200 aksjer á kr 500,- eiet av Den norske stat. Alle aksjene er i samme aksjeklasse.

NOTE 19 / AKSJER I DATTERSELSKAP

NAVN	EGENANDEL/ STEMMEANDEL	BOKFØRT VERDI	RESULTAT 2015	EGENKAPITAL PR 31.12.2015
DNO&B Barnekor AS	100%	100 000	787 394	914 288

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	DNO&B AS		DNO&B KONSERN	
	2015	2014	2015	2014
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER				
Innbetalinger fra salg av billetter	110 055 724	101 663 221	110 597 566	102 560 772
Innbetaling andre inntekter	50 602 131	58 769 837	49 788 532	62 984 932
Innbetalinger ved offentlige tilskudd	589 604 000	577 244 000	589 604 000	577 244 000
Utbetalinger for materialkostnader og andre driftskostnader	-163 954 276	-175 529 210	-159 864 674	-177 647 097
Utbetalinger til ansatte, pensjon, arbeidsgiveravgift, skattetrekk mv.	-538 355 610	-530 797 724	-539 878 562	-533 964 363
Periodisering av produksjonskostnader (material-, lønnskostnader)	5 445 577	-3 038 399	5 445 577	-3 038 399
Innbetalinger av renter	1 967 957	2 457 202	2 015 340	2 521 366
Endring i offentlig gjeld	535 863	1 269 907	535 863	1 269 907
Utbetalinger av renter og andre finanskostnader	-2 577 259	-4 710 932	-2 578 008	-4 711 801
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	53 324 107	27 327 901	55 665 635	27 219 316
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER				
Utbetaling til aksjekjøp i datterselskap	-	-	-	-
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-7 516 656	-20 738 099	-7 516 656	-20 738 099
NETTO KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	-7 516 656	-20 738 099	-7 516 656	-20 738 099
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER				
Nedbetaling av gjeld	-1 360 000	-1 360 000	-1 360 000	-1 360 000
NETTO KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	-1 360 000	-1 360 000	-1 360 000	-1 360 000
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	44 447 450	5 229 801	46 788 978	5 121 216
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	35 623 418	30 393 616	38 652 807	33 531 591
BEHOLDNING AV KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER VED PERIODENS SLUTT	80 070 868	35 623 418	85 441 786	38 652 807

KPMG AS
 P.O. Box 7000 Majorstuen
 Sørkedalsveien 6
 N-0306 Oslo

Telephone +47 04063
 Fax +47 22 60 96 01
 Internet www.kpmg.no
 Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Den Norske Opera & Ballett AS

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Den Norske Opera & Ballett AS, som består av selskapsregnskap, som viser et underskudd på kr 67 971 223, og konsernregnskap, som viser et underskudd på kr 67 183 829. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjons-skikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav, og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Offices in:

Oslo	Grinestad	Molde	Trondheim
Ålesund	Hamar	Narvik	Tynset
Arendal	Haugesund	Sandnessjøen	Tjønsberg
Bergen	Knarvik	Stavanger	Ålesund
Bode	Kristiansand	Stord	
Elverum	Larvik	Straume	
Finnsnes	Mo i Rana	Tromsø	

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Revisors beretning 2015
 Den Norske Opera & Ballett AS

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Den Norske Opera & Ballett AS' finansielle stilling per 31. desember 2015 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings-skikk i Norge.

Oslo, 10. mai 2016
 KPMG AS

 Ole Christian Fongstad
 Statsautorisert revisor

OPERA

OPERASJEFENS ÅRSBERETNING

2015 var et usedvanlig godt år for Nasjonaloperaen med utvidet aktivitet, større publikumsoppslutning og en markant økning av billettinntektene. Vi kan se tilbake på flere store kunstneriske høydepunkter og mye positiv respons fra presse og publikum. Dette har vært inspirerende for hele kompaniet.

I løpet av året presenterte vi fem nye produksjoner på hovedscenen (*Carmen*, *Lohengrin*, *La traviata*, *Katja Kabanova* og *Tryllefloyten*), hvorav kun to (*La traviata* og *Tryllefloyten*) ble produsert på huset. Våre begrensede muligheter for egenproduksjon er på flere måter utilfredsstillende og gjør at vi skiller oss negativt ut fra andre europeiske operakompanier vi ønsker å sammenlikne oss med. Hyppige egenproduksjoner er en forutsetning for å utvikle kompetansen i kompaniet og nødvendig for at vi skal oppnå vårt mål om å bli en viktig impulsgeber for det internasjonale operalandskapet.

Når det er sagt, er det likevel grunnlag for å si at Nasjonaloperaen har styrket sin posisjon og i større grad gjort seg bemerket i det internasjonale miljøet. Nye verk, profilerte oppsetninger og engasjementer av unge nye regissører, dirigenter og sangere har ført til en økt internasjonal oppmerksomhet.

Calixto Bieitos oppsetning av *Carmen* har tidligere vært vist på flere andre operahus, og ble også hos oss en stor suksess. Bieito ledet selv innstuderingen av to alternerende solistlag. Tone Kummervold debuterte i tittelrollen, alternerende med Katarina Bradic. Både Henrik Engelsviken og Daniel Johansson rolledebuterte som Don José, det samme gjorde Yngve Søberg

som Escamillo. Den unge franske dirigenten Fabien Gabel hadde det musikalske ansvaret. Handlingen var lagt til slutten av Franco-tiden og gir et usminket bilde av en brutal virkelighet, der Carmens frihetstrang og opprør får en relevant bakgrunn, samtidig som oppsetningen er fri for utvendig folklore som har preget fremførelsestradisjonen.

Prøvene frem mot *Carmen* ble utgangspunkt for en kortfilm som presenterer Nasjonaloperaen, *We Are Messengers*. Denne ble produsert for The Opera Platform, som ble lansert 7. mai 2015 og er paraplyorganisasjonen Opera Europas største prosjekt noen sinne. Det digitale prosjektet støttes av EU og er et samarbeid med ARTE. Nasjonaloperaen er plukket ut sammen med 14 andre operahus og festivaler til å levere digitalt innhold til plattformen i form av fulle operaproduksjoner og kontekstuelle materiale. Målet med gratis-tjenesten er å vise bredden av europeisk høykvalitetsopera til et internasjonalt publikum og slik gi næring til operakunsten og operainteressen i det 21. århundre.

Oppsetningen av *Lohengrin* ble hentet fra operaen i Graz i Østerrike, der den hadde stor suksess høsten 2013. Regissør Johannes Erath hadde sammen med scenografen Kaspar Glarner og kostymer av den franske moteskaperen Christian Lacroix, skapt et tidløst scenerom, der verkets historiske, politiske og psykologiske sider ble belyst. Også her debuterte de fleste av sangerne i sine partier: Nina Gravrok som Elsa, Paul Groves som Lohengrin, Elena Zhidkova som Ortrud, Ole Jørgen Kristiansen som Telramund og Magne Fremmerlid som Heinrich. John

Nye verk, profilerte oppsetninger og engasjementer av unge nye regissører, dirigenter og sangere har ført til en økt internasjonal oppmerksomhet.

Helmer Fiore hadde med denne oppsetningen sin siste premiere som musikkisjef for DNO&B. Koret, som ble forsterket av et ekstrakor med en stor del utenlandske sangere, gjorde en formidabel innsats, hvilket også ble bemerket av de fleste kritikerne.

Tysk-tyrkiske Tatjana Gürbaca hadde ansvaret for regien i vår nyoppsetning av *La traviata*. I en enkel, men virkningsfull scenografi (Henrik Ahr) kunne publikum oppleve nye sider ved dette verket – som i likhet med *Carmen* ofte henger fast i klisjéfylte tradisjoner. Rumenske Aurelia Florian alternerte sammen med vinneren av Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse i 2013, Kristina Mkhitarian. Daniel Johansson hoppet inn på relativ kort varsel for indisponerte Marius Roth Christensen, og alternerte med Evan Bowers i rollen som Alfredo. I rollen som Germont høstet både Audun Iversen og Yngve Søberg stor suksess. Den unge amerikanske dirigenten James Gaffigan hadde ansvaret for den musikalske innstuderingen. Alle de 17 forestillingene ble utsolgt og produksjonen fikk gode kritikker: «I Bjørvika spiller de en ny Traviata, mer hjerteskjærende enn jeg kan huske å ha opplevd på scenen noen gang», skrev Dagbladets anmelder og ga terningkast 6.

Våren 2015 utviklet og fremførte Barnekoret den nyskrevne *Snøkvit – ein barneopera*, i samarbeid med komposisjonsutdanningen ved Norges musikkhøgskole. Ved utgangen av året besto koret av 73 gutter og jenter i alderen 5–17 år. Det pedagogiske tilbudet til medlemmene ble styrket i 2015, med individuell sangundervisning, bevegelsestrening og teoriundervisning. I deres egen-

produksjoner, tilrettelagt for unge utøvere og rettet mot et ungt publikum, har Barnekoret et utstrakt samarbeid med barn og unge i forskjellige musikkmiljøer og utdanningsinstitusjoner. Høsten 2015 framførte de *Der Jasager – Han som sier ja*, med en konsertant førsteavdeling bestående av barnesanger til tekster av Bertolt Brecht. Dette prosjektet var et samarbeid med Musikk på Majorstuen skole/Barratt Due. I tillegg demonstrerte de sitt høye nivå i forestillingene *Carmen*, *Peer Gynt*, *Tryllefloyten*, *Solistenes julekonsert*, *Jingle Horse! – En julespesial* og *Nøtteknekeren*.

Høstens første premiere ble et kjærkomment gjensyn med regissøren Willy Decker, som sent på 80-tallet og på begynnelsen av 90-tallet ved flere anledninger gjestet operaen på Youngstorget. Decker har siden markert seg som en av verdens ledende opera-regissører. Hans dyptpløyende iscenesettelse av Janáček's *Katja Kabanova* (opprinnelig satt opp ved operaen i Hamburg) var en inspirasjon for alle medvirkende. I scenografi og kostymer i svart/hvitt (Wolfgang Gussmann) skapte de en oppsetning som ble svært godt mottatt av pressen. Kari Postma gjorde en strålende innsats i tittelpartiet. Våre egne sangere, som Hege Høisæter, Magne Fremmerlid, Thorbjørn Gulbrandsøy, Tone Kummervold og Nils Harald Sødal, skapte et homogent ensemble. Den tsjekkiske dirigenten Tomáš Hanus hadde ansvaret for den musikalske innstuderingen og medvirket på de sceniske prøvene i hele prøveperioden i tett samarbeid med Willy Decker.

I forbindelse med Ultima, Oslo Contemporary Music Festival, presenterte vi Kammeroperaen

UR_ av den unge islandske komponisten Anna Thorvaldsdóttir, og Henrik Hellstenius' komponerte konsert *Ørets teater: Om naturen*, utviklet i samarbeid med Kai Johnsen.

Det var knyttet store forventninger til årets siste nyoppsetning av *Tryllefloyten*. Valget av komiker Atle Antonsen som Papageno ble oppfattet som kontroversielt. I tillegg omfattet regi-grepet til Alexander Mørk-Eidem, som la handlingen til en planet i en fremmed galakse, radikale tekstlige og musikalske bearbeidelser. Engasjementet av Antonsen viste seg som et lykketreff. Han mestret partiets vokale utfordringer og inspirerte hele ensemblet med sin profesjonalitet og ydmykhet overfor oppgaven, og gjorde lykke hos publikum. Danske Thomas Søndergård dirigerte nyoppsetningen og samarbeidet godt med regi-teamet for å realisere denne spesielle versjonen av Mozarts opera. Orkestrets konsertmester Øyvind Bjorå debuterte som dirigent for Opera-orkestret ved tre av forestillingene. Det ble satt opp en ekstraforestilling i januar 2016, med Bernt Ola Volungholen som Papageno. Alle forestillingene ble utsolgte. NRK lagde en TV-produksjon av forestillingen, som senere også ble vist på The Opera Platform.

I 2015 fikk den norske dramatiske sopranen Lise Davidsen sitt store gjennombrudd da hun vant både sangkonkurransen Operalia og Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse. Hun debuterte ved Nasjonaloperaen allerede i februar 2015, i tittelpartiet i en konsertant fremførelse av Hindemiths opera *Sancta Susanna*. Elisabeth Teiges tolkning av Senta i *Den flyvende hollender* høsten 2015 var også en sensasjonell prestasjon, som i likhet med Lise Davidsen markerte starten på en internasjonal karriere. Gjenoppsetningen

av Wagners opera ble dirigert av britiske Julia Jones og det ble bemerket at det kun var andre gang i Nasjonaloperaens historie at en kvinne dirigerte en operaoppsetning på Hovedscenen, og første gang i Bjørvika.

Flere andre norske frilanssangere, i tillegg til ensembles faste solister, fikk i løpet av året vise seg frem i store partier. Allerede nevnt er Nina Gravrok i *Lohengrin*, Kari Postma i *Katja Kabanova* og Audun Iversen som Germont i *La traviata*. Både Eir Inderhaug og Lina Johnson var å se og høre som Rosina i *Barberen i Sevilla* og Nattens dronning i *Tryllefloyten*. I denne norskspråklige produksjonen medvirket også flere andre norske og skandinaviske solister, blant annet var Mari Eriksmoen tilbake som Pamina. Ann-Helen Moen gjorde seg positivt bemerket som Donna Anna i *Don Giovanni*, der Magnus Staveland sang rollen som Don Ottavio. Den norske dirigenten Rune Bergmann dirigerte både ved gjenoppsetningen av *Barberen i Sevilla* og flere forestillinger av *La traviata*.

På Scene 2 presenterte vi blant annet Donizettis elleville operakomedie *Viva la mamma*, bearbejdet av Knut Nærum, Agnes Randers-Pehrson og regissør Ivar Tandberg. Produksjonen var et samarbeid med Riksteatret på turné med 18 forestillinger, fra Tromsø i nord til Mandal i sør. I tillegg var suksessen *Hege og Øivind går til Operaen* tilbake – et vellykket samarbeid med Nasjonaloperaens solister Eli Kristin Hanssveen og Thor Inge Falch.

Per Boye Hansen,
Operasjef

HOVEDSCENEN

BARBEREN I SEVILLA (VÅR 2015)

3. JANUAR 2015 / HOVEDSCENEN
(SESONGPREMIERE 21. DESEMBER 2014)

- ▷ Musikk: Gioacchino Rossini
- ▷ Libretto: Cesare Sterbini
- ▷ Musikalsk ledelse: Enrique Mazzola, Rune Bergmann
- ▷ Regi: François de Carpentries
- ▷ Scenografi og kostymer: Karine Van Hercke
- ▷ Lysdesign: François de Carpentries
- ▷ Medvirkende: Espen Langvik, Pretty Yende, Lina Johnsson, Tuomas Katajala, Marco Filippo Romano, Melis Jaatinen, Jens Erik Aasbø, Szymon Kubiak, Øystein Skre, Pietro Simone / Operakoret og Operaorkestret

PEER GYNT

11. JANUAR 2015 / HOVEDSCENEN
(URPREMIERE 29. NOVEMBER 2014)

- ▷ Musikk: Jüri Reinvere
- ▷ Libretto: Jüri Reinvere (etter Henrik Ibsen)
- ▷ Musikalsk ledelse: John Helmer Fiore
- ▷ Regi: Sigrid Strøm Reibo
- ▷ Scenografi og kostymer: Katrin Nottrodt
- ▷ Koreografi: Oleg Glushkov
- ▷ Lysdesign: Rainer Casper
- ▷ Medvirkende: Nils Harald Sødal, Marita Sølberg, Ingebjørg Kosmo, Kari Ullsnes Kleiven, David Hansen, Thor Inge Falch, Johannes Weisser, Ketil Hugaas, Tone Kristin Aasen, Ingeborg Barstad, Nanna Maria Cortes, Thale Bergsaune, Kristin Rustad Høiseth, Anne-Marie Andersen, Tone Kristin Aasen, Violetta Peschanskaya, Eirin Vegardsdatter Rognerud, Stella Aksnes Pehrsson, Ella Lockert Postl, Szymon Kubiak / Operakoret, Operaorkestret og Barnekoret

HOVEDSCENEN

CARMEN (VÅR 2015)

23. JANUAR / HOVEDSCENEN (NYOPPSETNING)

- ▷ Musikk: Georges Bizet
- ▷ Libretto: Henri Meilhac, Lodovic Halévy
- ▷ Musikalsk ledelse: Fabien Gabel, Christian Vásquez
- ▷ Regi: Calixto Bieito Scenografi: Alfons Flores
- ▷ Kostymer: Mercè Paloma
- ▷ Lysdesign: Bruno Poet
- ▷ Medvirkende: Katarina Bradic / Tone Kummervold, Henrik Engelsviken / Daniel Johansson, Ben Wager / Yngve Søberg, Maria Bochmanova / Natalia Tanasii, Musa Ngqungwana / Ketil Hugaas, Ole Jørgen Kristiansen / Aleksander Nohr, Kari Ullsnes Kleiven / Caroline Christensen, Maija Skille / Hege Høisæter, Svein Erik Sagbråten / Thor Inge Falch, Nils Harald Sødal / Petter W. Moen, Amir Mirzai / Operakoret, Operaorkestret og Barnekoret / Samproduksjon med English National Opera

EKSTASE!

22. FEBRUAR / HOVEDSCENEN (KONSERTANT)

SANCTA SUSANNA

- ▷ Musikk: Paul Hindemith
- ▷ Libretto: August Stramm

EN FLORENTINSK TRAGEDIE

- ▷ Musikk: Alexander Zemlinsky
- ▷ Libretto: Basert på en historie av Oscar Wilde
- ▷ Musikalsk ledelse: John Helmer Fiore
- ▷ Medvirkende: Lise Davidsen, Helena Zubanovich, Hege Høisæter, Susanne Schwartz, Bernhard Hoffmann, Christopher Ventris, John Lundgren, Ann-Beth Solvang / Operaorkestret

HOVEDSCENEN

LOHENGRIN

8. MARS / HOVEDSCENEN (NYOPPSETNING)

- ▷ Musikk og libretto: Richard Wagner
- ▷ Musikalsk ledelse: John Helmer Fiore
- ▷ Regi: Johannes Erath
- ▷ Assisterende regi: Mika Blauensteiner
- ▷ Scenografi: Kaspar Glarner
- ▷ Kostymer: Christian Lacroix
- ▷ Lysdesign: Bernd Purkrabek
- ▷ Dramaturgi: Francis Hüasers, Bernd Krispin
- ▷ Medvirkende: Paul Groves, Nina Gravrok, Magne Fremmerlid, Ole Jørgen Kristiansen, Elena Zhidkova, Yngve Søberg, Thor Inge Falch, Henrik Engelsen, Carsten Stabell, Jens-Erik Aasbø. Operakoret, Operaorkestret / *Leieproduksjon fra Oper Graz*

LA TRAVIATA

24. APRIL / HOVEDSCENEN (NYOPPSETNING)

- ▷ Musikk: Giuseppe Verdi
- ▷ Libretto: Francesco Maria Piave
- ▷ Musikalsk ledelse: James Gaffigan, Rune Bergmann
- ▷ Regi: Tatjana Gürbaca
- ▷ Scenografi: Henrik Ahr
- ▷ Kostymer: Barbara Drosihn
- ▷ Lysdesign: Stefan Bolliger
- ▷ Dramaturg: Bettina Auer
- ▷ Medvirkende: Aurelia Florian / Kristina Mkhitarian, Daniel Johansson / Evan Bowers, Audun Iversen / Yngve Søberg, Maija Skille / Tone Kummervold, Natalia Tanasii / Caroline Christensen, Nils Harald Sødal / Thorbjørn Gulbrandsøy, Ketil Hugaas / Aleksander Nohr, Ole Jørgen Kristiansen / Espen Langvik, Carsten Stabell / Jens-Erik Aasbø / Operakoret, Operaorkestret

HOVEDSCENEN

BARBEREN I SEVILLA (HØST 2015)

22. AUGUST / HOVEDSCENEN

- ▷ Musikk: Gioacchino Rossini
- ▷ Libretto: Cesare Sterbini
- ▷ Musikalsk ledelse: Rune Bergmann
- ▷ Regi: François de Carpentries
- ▷ Ansvarlig for gjenoppsetning regi: Hilde Andersen
- ▷ Scenografi og kostymer: Karine Van Hercke
- ▷ Lysdesign: François de Carpentries
- ▷ Solister: Lucas Meachem, Eir Inderhaug, Taylor Stayton, Ketil Hugaas, Ingebjørg Kosmo, Jens Erik Aasbø, Pietro Simone, Torben Grue, Mihai Simboteanu, Petter Fegran / Operakorets herrer, Operaorkestret

DON GIOVANNI

29. AUGUST / HOVEDSCENEN

- ▷ Musikk: Wolfgang Amadeus Mozart
- ▷ Libretto: Lorenzo Da Ponte
- ▷ Musikalsk ledelse: Antonino Fogliani
- ▷ Regi: Thaddeus Strassberger
- ▷ Ansvarlig for gjenoppsetning regi: Gudrun Glette
- ▷ Scenografi: Kevin Knight
- ▷ Kostymer: Mattie Ullrich
- ▷ Lysdesign: Bruno Poet
- ▷ Medvirkende: Björn Bürger, Marcell Bakonyi, Marita Sølberg, Ann-Helen Moen, Magnus Staveland, Jens-Erik Aasbø, Halvor Melien, Kari Ulfsnes Kleiven / Operakoret, Operaorkestret

HOVEDSCENEN

KATJA KABANOVA

5. SEPTEMBER / HOVEDSCENEN (NYOPPSETNING)

- ▷ Musikk: Leoš Janáček
- ▷ Libretto: Vincenc Červinka etter Aleksandr Ostrovskij
- ▷ Musikalsk ledelse: Tomáš Hanus
- ▷ Regi: Willy Decker
- ▷ Scenografi og kostymer: Wolfgang Gussmann
- ▷ Lysdesign: Hans Toelstede
- ▷ Medvirkende: Magne Fremmerlid, Alexey Kosarev, Hege Høisæter, Nils Harald Sødal, Kari Postma, Tone Kummervold, Thorbjørn Gulbrandsøy, Szymon Kubiak, Désirée Baraula, Zuzanna Foremska, Krzysztof Aureliusz Luczynski / Operakoret, Operaorkestret / *Leieproduksjon fra Hamburgische Staatsoper*

CARMEN (HØST 2015)

2. OKTOBER / HOVEDSCENEN

- ▷ Musikk: Georges Bizet
- ▷ Libretto: Henri Meilhac, Lodovic Halévy
- ▷ Musikalsk ledelse: Antonino Fogliano
- ▷ Regi: Calixto Bieito
- ▷ Scenografi: Alfons Flores
- ▷ Kostymer: Mercè Paloma
- ▷ Lysdesign: Bruno Poet
- ▷ Medvirkende: Katarina Bradic, Dmytro Popov, Yngve Sæberg / Pietro Simone, Hamida Kristoffersen, Ketil Hugaas, Halvor Melien, Kari Ulfsnes Kleiven, Hege Høisæter, Thor Inge Falch, Petter W. Moen, Amir Mirzai. / Operakoret, Operaorkestret og Barnekoret / *Samproduksjon med English National Opera*

HOVEDSCENEN

DEN FLYVENDE HOLLENDER

5. NOVEMBER / HOVEDSCENEN

- ▷ Musikk og libretto: Richard Wagner
- ▷ Musikalsk ledelse: Julia Jones
- ▷ Regi: Andreas Homoki
- ▷ Ansvarlig for gjenoppsetning regi: Aglaja Nicolet
- ▷ Scenografi og kostymer: Wolfgang Gussmann
- ▷ Lysdesign: Franck Evin
- ▷ Medvirkende: John Lundgren, Elisabeth Teige, Henrik Engelsen / Marco Jentzsch, Magne Fremmerlid, Tone Kummervold, Thorbjørn Gulbrandsøy / Operakoret, Operaorkestret / *Samproduksjon med Opernhaus Zürich og Teatro alla Scala*

TRYLLEFLØYTEN

28. NOVEMBER / HOVEDSCENEN (NYPRODUKSJON)

- ▷ Musikk: Wolfgang Amadeus Mozart
- ▷ Libretto: Emanuel Schikaneder, Gjendiktning av Per E. Fosser, bearbejdet av Alexander Mørk-Eidem
- ▷ Musikalsk ledelse: Thomas Søndergård
- ▷ Regi: Alexander Mørk-Eidem
- ▷ Scenografi: Christian Friedländer
- ▷ Kostymer: Maria Gyllenhoff
- ▷ Lysdesign: Ellen Ruge
- ▷ Musikalsk konseptutvikling: Atle Halstensen
- ▷ Elektronisk lydbilde: Fredrik Baden
- ▷ Medvirkende: Marius Roth Christensen / Thorbjørn Gulbrandsøy, Mari Eriksmoen / Denise Beck, Henning von Schulman / Jens-Erik Aasbø, Eir Inderhaug / Lina Johnson, Atle Antonsen / Bernt Ola Volungholen, Silvia Moi / Kari Ulfsnes Kleiven, Eli Kristin Hanssveen / Ann-Helen Moen, Ingebjørg Kosmo / Hege Høisæter, Tone Kummervold / Maija Skille, Nils Harald Sødal / Kjetil Støa, Magne Fremmerlid / Ketil Hugaas / Natanael Uifalean, Thor Inge Falch / Henrik Engelsen, Eirin V. Rognerud / Violetta Peschanskaya, Eline Benno Vaage / Ellen Sekulic, Viktoria Veronika Anchissi Jøner / Ava Line Shokooh, Morten Espeland / Operakoret, Operaorkestret og Barnekoret

SCENE 2

VIVA LA MAMMA

20. MARS / SCENE 2 (NYPRODUKSJON)

- ▷ Musikk: Gaetano Donizetti
- ▷ Libretto: Domenico Gilardoni, basert på Antonio Simone Sagrafis skuespill
- ▷ Bearbeidelse og norsk gjendiktning: Ivar Tindberg, Agnes Randers-Pehrson og Knut Nærum
- ▷ Regi: Ivar Tindberg
- ▷ Scenografi: Gjermund Andresen
- ▷ Kostymer: Anette Werenskiold
- ▷ Lysdesign: Anders Busch
- ▷ Koreografi: Sigrid Edvardson
- ▷ Medvirkende: Espen Langvik, Caroline Christensen, Eli Kristin Hanssveen, Aleksander Nohr, Hallvard Djupvik, Per Andreas Tønder, Jørgen Backer / *Samproduksjon med Riksteatret*

HEGE OG ØIVIND GÅR TIL OPERAEN

16. APRIL / SCENE 2

- ▷ Manus: Knut Nærum
- ▷ Musikalsk ledelse: Helge Evju
- ▷ Regi: Ivar Tindberg
- ▷ Scenografikonsulent: Sunniva Bodvin
- ▷ Kostymekonsulent: Anne Gotaas
- ▷ Medvirkende: Hege Schøyen, Øivind Blunck, Eli Kristin Hanssveen og Thor Inge Falch

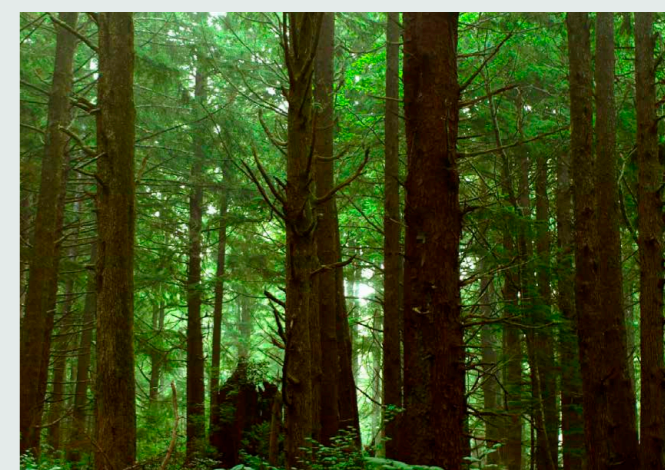
SCENE 2

SNØKVIT – EIN BARNEOPERA

15. MAI / SCENE 2 (URFREMFORRELSE)

- ▷ Musikk: Komposisjonsstudenter ved Norges musikkhøgskole: Peter Steinholt Mortensen, Petter Haukaas, Trine Franksdatter Kristiansen, Bendik Sells, Bernhard Bornstein.
- ▷ Veileder: Gisle Kverndokk
- ▷ Libretto: Rune Belsvik
- ▷ Musikalsk ledelse: David Maiwald
- ▷ Regi: Hilde Andersen
- ▷ Scenografi og kostymer: Kathrine Tolo
- ▷ Koreografi: Aranka Sestak
- ▷ Lysdesign: Harald Lie
- ▷ Dramaturg: Oda Radoor
- ▷ Leder Barnekoret: Edle Stray-Pedersen
- ▷ Medvirkende: Barnekoret, sammensatt orkester

ØRETS TEATER: OM NATUREN

11. SEPTEMBER / SCENE 2

- ▷ Musikk: Franz Schubert, Henrik Hellstenius, Salvatore Sciarrino og Dans les arbres
- ▷ Konsept: Henrik Hellstenius og Kai Johnsen
- ▷ Dirigent: Andrea Pestalozza
- ▷ Instruktør og dramaturg: Kai Johnsen
- ▷ Videokunstner: Boya Bøckman
- ▷ Lysdesign: Harald Lie
- ▷ Medvirkende: Njål Sparbo, Silje Aker Johnsen og Stine Janvin Motland, Oslo Sinfonietta, Dans Les Arbres

Ultima, Oslo Contemporary Music Festival
Produsert i samarbeid med DNO&B

SCENE 2

DER JASAGER – HAN SOM SIER JA

11. NOVEMBER / SCENE 2

- ▷ Musikk: Kurt Weill
- ▷ Libretto: Bertolt Brecht
- ▷ Musikalsk ledelse: Steffen Kammler
- ▷ Regi: Gunnar Bergstrøm
- ▷ Koreograf: Nina Braathen
- ▷ Kostymer: Grete Rustad
- ▷ Lysdesign: Eric Holmberg
- ▷ Filmredigering og animasjon: Alexander Istad og Anders Dahl
- ▷ Leder Barnekoret: Edle Stray-Pedersen
- ▷ Medvirkende: Barnekoret, orkester fra Musikk på Majorstuen skole og Barratt Due musikk institutt

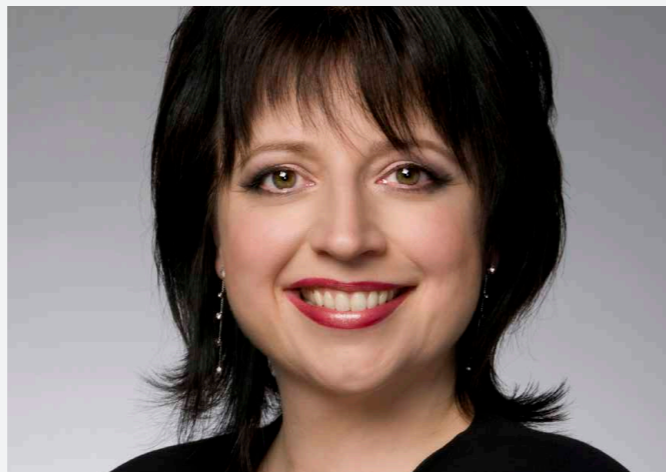
ANDRE SCENER

KORALL KORAL – EN BABYOPERA

12. MAI / FOAJEEN

- ▷ Musikk: Maja Solveig Kjelstrup Ratkje
- ▷ Idé, produksjon og regi: Hanne Dieserud og Christina Lindgren
- ▷ Scenografi: Christina Lindgren
- ▷ Medvirkende: Hanna Gjermundrød, Camilla Vislie, Elisabeth Holmertz, Stine Janvin Motland

HAMSUNBALLADER

8. SEPTEMBER / PRØVEALEN

- ▷ Musikk: Knut Anders Vestad
- ▷ Tekst: Knut Hamsun
- ▷ Regi: Gudrun Glette
- ▷ Lysdesign: Dorthe Wiig Andersen
- ▷ Lyd: Thomas Stubergh
- ▷ Medvirkende: Ingebjørg Kosmo, Knut Anders Vestad

GJESTESPILL

SIMON

23. FEBRUAR / PRØVEALEN (URFREMFORRELSE)

- ▷ Musikk: Gerhard Stäbler
- ▷ Libretto: Christopher Grøndahl
- ▷ Regi: Victoria Bomann-Larsen
- ▷ Scenografi og kostymer: Sunniva Bodvin
- ▷ Akustisk/elektrisk fiolin og elektronikk: Victoria Johnson
- ▷ Slagverk og elektronikk: Eirik Raude
- ▷ Medvirkende: Mathias Gillebo, Silje Marie Aker Johnsen

MAGNUS-MARIA

23. MAI / SCENE 2

- ▷ Libretto: Katarina Gäddnäs
- ▷ Musikk: Karólína Eiríksdóttir
- ▷ Musikalsk ledelse: Anna-Maria Helsing
- ▷ Regi: Suzanne Osten
- ▷ Scenografi: Maria Antman
- ▷ Kostyme: Minna Palmqvist
- ▷ Maskør: Daniela Krestelica
- ▷ Lysdesign: Mari Agge
- ▷ Medvirkende: Hillevi Berg Niska, Andrea Björkholm, Lisa Fornhammar, Maria Johansson Josephsson, Åsgerður Jóníusdóttir, Therese Karlsson, Annika Sjölund, Frida Josefin Österberg
- ▷ Musikere: Laura Kokko, Marjaana Holva, Riitta-Liisa Ristiluoma, Juho Laitinen, Pontus Grans, Kim Jansson.

BACK TO BROADWAY (OPERAWORKSHOP)

2. JULI / SCENE 2

- ▷ Musikk: utdrag fra *Follies*, *A Little Night Music*, *West Side Story*, *A Chorus Line*, *Wicked*, *Company*, *Les Misérables*, *Cabaret* m.fl.
- ▷ Musikalsk ledelse, klaver og regi: Dan Gettinger
- ▷ Medvirkende: Charlotte Cromheeke, Chen Laks, Edvard Mustad, Eli Kristin Hanssveen, Lona Mohr Villadsen Beccau, Maria Bordas, Monica Fossedal Lauritsen, Nils Georg Haugland Nilsen, Ólöf Sigríður Valsdóttir, Rønnaug Sundling, Stine Mari Langstrand

LidalNorth International Opera Workshop

DIE WALKÜRE (OPERAWORKSHOP)

3. JULI / SCENE 2

- ▷ Musikk og libretto: Richard Wagner
- ▷ Musikalsk ledelse: Magnus Loddgard
- ▷ Regi: Arild Helleland
- ▷ Klaver: Dimitris Kostopoulos, Stefan Ibsen Zlatanos
- ▷ Medvirkende: Thor Inge Falch / Jon Harthug, Nina Gravrok / Mira Pyne, Odd Grundt, Jørgen Backe / Jaap Sletterink, Ann-Beth Solvang / Anna Einarsson, Megan Cullen / Bylgja Dís Gunnarsdóttir, Dora Armannsdóttir, Hanna Póra Guðbrandsdóttir / Bethany Kallan Remfry, Heather Sreves / Shayna Jones, Siv Iren Misund / Sigríður Ósk, Liv Gunhild Tandberg / Melanie Campbell, Patricia von Andersen / Kari Lise Høgseth, Silje Vatne Heggem / Astrid Defauw, Ingunn Kilen / Tove Træsdal

LidalNorth International Opera Workshop

UR_

18. SEPTEMBER / SCENE 2

- ▷ Musikk: Anna Thorvaldsdóttir
- ▷ Ord og fonetiske teksturer: Anna Thorvaldsdóttir og Mette Karlvik
- ▷ Musikalsk ledelse: Bjarni Frimann Bjarnason
- ▷ Musikalsk innstudering: Baldur Brönnimann og Bjarni Frimann Bjarnason
- ▷ Regi: Thorleifur Örn Arnarsson
- ▷ Visuell kunstner: Anna Rún Tryggvadóttir
- ▷ Medvirkende: Sofia Jernberg, Mike Philip Fencker Thomsen, Melis Jaatinen, Joa Helgesson, Tinna Thorsteinsdóttir, BIT20 Ensemble.

Ultima, Oslo Contemporary Music Festival

TURNÉ

VIVA LA MAMMA

26. AUGUST–26. SEPTEMBER

- ▷ Musikk: Gaetano Donizetti
- ▷ Libretto: Domenico Gilardoni, basert på Antonio Simone Sograffis skuespill
- ▷ Bearbeidelse og norsk gjendiktning: Ivar Tindberg, Agnes Randers-Pehrson og Knut Nærum
- ▷ Regi: Ivar Tindberg
- ▷ Scenografi: Gjermund Andresen
- ▷ Kostymer: Anette Werenskiold
- ▷ Lysdesign: Anders Busch
- ▷ Koreografi: Sigrid Edvardson
- ▷ Medvirkende: Espen Langvik, Caroline Christensen, Eli Kristin Hanssveen, Aleksander Nohr, Hallvard Djupvik, Per Andreas Tønder, Jørgen Backer / *Samproduksjon med Riksteatret*

BALLETT

BALLETTSJEFENS ÅRSBERETNING

2015 ble et godt, hektisk og utviklende år for Nasjonalballetten. Det var året vi startet et nytt kompani, året vi for alvor satset internasjonalt, og året kompaniets dansere til fulle viste sitt høye tekniske og kunstneriske nivå.

Hvordan få til en skikkelig talentsatsning i ballett? Det hadde jeg fundert på en god stund da utfordringen kom gjennom Kulturdepartementets etablering av Talent Norge. Idet ordet ungdomskompani eller juniorkompani var uttalt, visste jeg at dette måtte bli virkelighet: å samle og ta vare på de største norske og internasjonale unge talentene under Operaens tak. Med unik støtte fra Talent Norge og våre bidragsytere Sparebankstiftelsen DNB, Statkraft, Tom Wilhelmssens stiftelse, samt Norsk Tipping til vårens turné, har vi fått på plass et kompani av ti unge talenter, som både deltar i Nasjonalballettens oppsetninger og er med på å skape sitt eget repertoar. Målet er å utvikle hele mennesker og kunstnere, med den åpenheten og den bagasjen en danser i Nasjonalballetten skal ha. I skrivende stund har de danset sine første forestillinger som kompani, her i Operaen og på turné. Dette er dansere med en lys fremtid foran seg, og det bekreftes av at fire av dem har fått kontrakt med hovedkompaniet, to av dem som fast ansatte. De andre seks fortsetter i Nasjonalballetten UNG et år til.

Nasjonalballetten er i ferd med å bli et internasjonalt turnerende kompani, og forhåpentligvis en omdømmebygger og døråpner for Norge ute i verden. Det startet høsten 2013, da vi for første gang på 14 år turnerte utenlands med en full-

skala produksjon, og gjestet St. Petersburg og Mikhailovsky-teatret. Siden har ballen begynt å rulle. Satsningen henger tett sammen med ønsket om å skape signaturverk. Vi ønsker å profilere oss med egne fortellinger og verk istedenfor standardrepertoar som andre kompanier også kan gjøre. Da Baden-Baden Festspielhaus ønsket et gjestespill med Nasjonalballetten, ville de ha balletter skapt spesielt for oss. Verkene vi fremførte der i februar var Daniel Proiettos *Cygne*, utdrag fra Jo Strømgrens *Lamentate*, som med det fikk sin førpremiere der, Liam Scarletts *Vespertine* og Alexander Ekmans *Resin*. Forestillingen fikk tittelen *Nordic Light*. I mars tok vi med *Ghosts – Ibsens Gengangere* til festivalen Dance Salad i Houston, og med samme ballett gjestet vi Komische Oper i Berlin våren 2016. Med Liam Scarletts *Carmen* dro vi i juni 2015 til Granada, og i april 2017 blir både *Ghosts* og *Carmen* å se i Theater an der Wien. Å reise ut handler blant annet om å tydeliggjøre vår profil, og tilbakemeldingene fra publikum, ballettverdenen og internasjonal presse har så langt vært meget gode. Vi opplever nå stor internasjonal interesse og mottar invitasjoner fra festivaler og opera- og teaterhus i store deler av verden, fra Tyskland til Macao. Det er særlig interesse for *A Swan Lake*, *Ghosts – Ibsens Gengangere* og *Carmen*. Å bli målt etter internasjonal standard hever kvaliteten på kompaniet. Det samme gjør bredden i repertoaret, som legges etter tre pilarer: klassikerne, det internasjonale nåtidsrepertoaret og ny-kreasjonene.

Året startet med en klassiker, som vi også spilte før jul: Michael Corders *Romeo og Julie*, med mu-

Å bli målt etter internasjonal standard hever kvaliteten på kompaniet. Det samme gjør bredden i repertoaret, som legges etter tre pilarer: klassikerne, det internasjonale nåtidsrepertoaret og ny-kreasjonene.

sikk av Prokofjev. Siden premieren i 1992 har denne produksjonen vært en publikumssuksess, og den gir gode utfordringer til danserne, både av teknisk og skuespillmessig art. Jeg er stolt av at vi har så mange dansere på et høyt nivå at fem par alternerte i de krevende tittelrollene. Å operere med så mange besetninger er krevende for huset, men vi ønsket utvikling for å gi danserne den næringen og motstanden de trenger. Sammenstillingen av parene viser også en annen strategi for rollebesetningen, der vi bedriver «fargeblind casting» når vi helt bevisst plasserer dansere fra ulike deler av verden i samme familie, vennegjeng eller som kjærester. Norske Eugenie Skilnand og cubanske Osiel Gouneo var Romeo og Julie i vår sesongpremiere.

En annen klassiker sto for tur denne vinteren, nemlig den nyskapede balletten *Carmen* med koreografi av Liam Scarlett. Hovedrolleinnehaerne sto også her overfor utfordringer av dramatisk art: Det behersket våre dansere til gagns, i en oppsetning som oppfylte intensjonen om en ny klassisk ballett til repertoaret. Estetisk var den mer tradisjonell enn andre nyproduksjoner. Balletten ble tatt meget godt imot av anmeldere og et stort publikum, både i Norge og noen måneder senere i Granada.

I forestillingen *Dream Play* sto én verdenspremiere, to norgespremierer og ett gjensyn på programmet. Endelig fikk *Lamentate* av huskoreograf Jo Strømgren sin urpremiere. Den ble bestilt av min forgjenger, ballettsjef Espen Giljane, men måtte i 2013 utsettes på grunn av koreografens kneskade. Jeg har lenge ønsket å få verk av sven-

ske Johan Inger i repertoaret, og det skjedde med hans ballett *Dream Play*. Det var også med stor glede vi for første gang danset Nacho Duatos *Without Words* og igjen Sol León og Paul Lightfoots *Skew Whiff*, som var en av de store suksessene fra Åpningsgallaen i 2008.

Carmen og *Dream Play* bød på store opplevelser for publikum og spennende oppgaver for danserne. Likevel var det deler av kompaniet som i denne perioden hadde for lite å bryne seg på. Det aktualiserte for meg viktigheten av å balansere nye bestillingsverk og repertoar opp mot det å utvikle absolutt hele ensemblet og utnytte deres ressurser maksimalt. Derfor ble klassikeren *Askepott* en god avslutning på sesongen. Dette er en eventyrballett for hele familien, der så godt som alle danserne i kompaniet og 20 elever fra Ballettskolen var involvert.

Alle Ballettskolens elever var denne våren med på å feire skolens 50-års-jubileum. 125 elever fra 6 til 16 år viste til fulle skolens bredde og høye nivå gjennom en tre akters forestilling på Hovedscenen, der også tidligere elever som nå er profesjonelle dansere, var med.

Vi åpnet høstsesongen med en stor satsing: Sir Kenneth MacMillans *Manon*. Forestillingen danses over hele verden, men det var ikke selvsagt at vi, som et kompani uten erfaring med å danse hans verk, ville få tillatelse til å sette den opp. Og det var iallfall ikke selvsagt at vi skulle få lage vår egen, nye produksjon – men det fikk vi! Med design av John-Kristian Alsaker, kostymer av Ingrid Nylander og lys av Kristin Bredal ble den en produksjon vi er stolte av. Å sette opp denne balletten handler også om å tilføre repertoaret

mer komplekse kvinneskikkelser enn det vi ser i en del av de klassiske eventyrballettene. Yolanda Correa, Melissa Hough, Maiko Nsihino og Eugenie Skilnand både imponerte og rørte oss som Manon.

Back to the Future var et møte mellom mesterkoreografen William Forsythe og vår egen huskoreograf Alan Lucien Øyen. Gjensynet med Forsythes *Steptext* og norgespremierer *One Flat Thing, reproduced*, medførte gode og utviklende prosesser for danserne. Øyens *Timelapse* var inspirert av *Back to the Future*-filmene og ble skapt på imponerende kort tid, med praktfull og stor-slått scenografi av Åsmund Færavaag. Med *Timelapse* noterer vi at Alan Øyen virkelig gjorde seg bemerket hos et stort publikum.

De sammensatte forestillingene med nytt materiale og ukjente titler kan være mer krevende å selge, men er for meg helt riktig å ha i repertoaret, og salget tar seg ofte opp etter premieren, når ryktet sprer seg. Begge endte med 70 % solgte billetter, som er lavere belegg enn våre mestselgende titler, men i antall seter et tall vi er mer enn bekjent av.

To klassikere rundet av året, *Giselle* og *Nøtteknekkeren*. Med årets *Nøtteknekker* forestillinger takket vi av Dinna Bjørns produksjon etter lang og tro tjeneste. Etter 21 år har over 420 000 publikummere sett juleballetten hennes. Den er spesiell for oss, men også suksessrike tradisjoner trengs å ses i nytt lys, og i 2016 får vi en ny nøtteknekker.

En annen juleforestilling så dagens lys dette året, nemlig det frydefulle teaterstykket *Jingle Horse! – En julespesial* av Alan Lucien Øyen og hans kompani winter guests. Våre huskoreografer skapte begge noe nytt for Hovedscenen dette året, og deres kompanier satte sitt preg på repertoaret på de andre scenene, slik vi ønsker det skal være. Winter guests viste tidligere på året de to monologene *Lilly & George*, og Jo Strømgren kompani satte opp en av sine mest bejublete forestillinger *There* på Scene 2, og barneforestillingen *Kjøkkenet* på Prøvesalen.

Carte Blanche åpnet danseåret med *Edvard* av Marcos Morau, en forestilling om Edvard Munchs liv, som fikk sin verdenspremiere på vår Scene 2. På Hovedscenen gjestet Tanztheater Wuppertal Pina Bausch med *Masurca Fogo*. Det var viktig å la det norske publikummet få oppleve disse unike og uttrykksfulle danserne som dette verket ble skapt for, mens det ennå er mulig, og å ivareta arven etter Pina Bausch. Sidi Larbi Cherkaoui avsluttet vårsesongen med *Milonga*, som presenterte tango og dansekunst på høyt nivå, med fem tangopar fra Buenos Aires, to samtidsdansere og fem argentinske tangomusikere. På høsten inviterte Coda Oslo International Dance Festival sammen med Nasjonalballetten til tre urpremierer: Alan Lucien Øyens *Back to the Future*, Hege Haagenruds *Use My Body While It's still Young*, og den todelte *Double Bill*, som besto av Sølvi Edwardsens *Man* og soloen *Woman* skapt av vår egen danser og koreograf Daniel Proietto.

I siste hele driftsår i Operaen på Youngstorget, 2006, ble det danset 59 ballettforestillinger for 47 545 publikummere – i Bjørvika i 2015 ble det danset 162 forestillinger for 115 145 publikummere. Ballettpublikummet har blitt mer enn dobbelt så stort, og i 2015 var publikumsbelegget på de 91 ballettforestillingene på Hovedscenen 86 prosent. Dette er tall vi er uhyre stolte av, og en interesse og tillit fra publikum vi skal fortsette å vise oss verdig. Takk for et godt ballettår!

Ingrid Lorentzen,
ballettsjef

HOVEDSCENEN

ROMEO OG JULIE

SESONGPREMIERE 8. NOVEMBER 2014 / HOVEDSCENEN

- ▷ Koreografi: Michael Corder
- ▷ Musikk: Sergej Prokofjev
- ▷ Scenografi og kostymer: Nadine Baylis
- ▷ Lysdesign: Tim Hunter
- ▷ Musikalsk ledelse: Ben Pope
- ▷ Gjestende prøveledere: Michael Corder og Birgit Deharde

▷ **Romeo** Osiel Gouneo / Yoel Carreño / Andreas Heise / Gakuro Matsui ▷ **Julie** Eugenie Skilnand / Yolanda Correa / Leyna Magbutay / Natasha Jones ▷ **Mercutio** Arne Kristian Ruutu / Lucas Lima / Kaloyan Boyadjiev ▷ **Paris** Dirk Weyershausen / Garrett Smith / Martin Dauchez ▷ **Benvolio** Douwe Dekkers / Marco Pagetti / Martin Dauchez ▷ **Tybalt** Scott Casban / Yoel Carreño / Dansere fra Nasjonalballetten, Operaorkestret

MESTERAFTEN 2015: DREAM PLAY

PREMIERE 9. MAI 2015 / HOVEDSCENEN

WITHOUT WORDS

NORGESPREMIERE

- ▷ Koreografi, scenografi og kostymedesign: Nacho Duato
- ▷ Musikk: Franz Schubert
- ▷ Lysdesign: Brad Fields
- ▷ Gjestende prøveleder: Thomas Klein

DREAM PLAY

NORGESPREMIERE

- ▷ Koreografi: Johan Inger
- ▷ Musikk: Igor Stravinsky
- ▷ Scenografi og kostymedesign: Mylla Ek
- ▷ Lysdesign: Erik Berglund
- ▷ Gjestende prøveleder: Cristina Gallofré Vargas, Carl Inger

SKEW WHIFF

SESONGPREMIERE

- ▷ Koreografi, scenografi og kostyme: Sol León og Paul Lightfoot
- ▷ Musikk: Gioacchino Rossini
- ▷ Lysdesign: Tom Bevoort
- ▷ Medvirkende:
- ▷ Musikalsk ledelse: Per Kristian Skaland
Operaorkestret / Dansere fra Nasjonalballetten

CARMEN – EN BALLETT I TRE AKTER

URPREMIERE 19. MARS 2015 / HOVEDSCENEN

- ▷ Koreografi: Liam Scarlett
- ▷ Musikk: George Bizet / Arr.: Martin Yates
- ▷ Musikalsk ledelse: Martin Yates/Per Kristian Skaland
- ▷ Scenografi og kostymer: Jon Bausor
- ▷ Lysdesign: James Farncombe

▷ **Carmen** Yolanda Correa / Melissa Hough / Eugenie Skilnand
▷ **Don Jose** Kaloyan Boyadjiev / Yoel Carreño / Douwe Dekkers / Liam Scarlett ▷ **Micaela** Emma Lloyd / Leyna Magbutay / Eugenie Skilnand Escamillo: Yoel Carreño / Osiel Gouneo / Arne Kristian Ruutu

- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten
- ▷ Operaorkesteret

HOVEDSCENEN

BALLETTSKOLEN 50 ÅR

PREMIERE 16. MAI / HOVEDSCENEN

- ÅPNING** ▷ Koreografi og innstudering: Kumiko Hayakawa
▷ Musikk: Johan Halvorsen

MATSURI

- ▷ Koreografi og innstudering: Aranka Sestak
- ▷ Musikk: Giacomo Puccini, trad., Aneka
- ▷ Foto Kodo drums: Shinji Minami / Kodo, Taiko Performing Arts Ensemble

EVA

- ▷ Koreografi: Natalie Gordeeva
- ▷ Musikk: Francis Lai

FOR THOSE WHO LEFT US

- ▷ Koreografi og innstudering: Richard Lessey
- ▷ Musikk: Steve Reich

LIVET PÅ BALLETTSKOLEN

- ▷ Filming og regi: Kari-Ann Skarbø Sande

PAS DE DEUX FRA ASKEPOTT

- ▷ Koreografi: Ben Stevenson
- ▷ Musikk: Sergej Prokofjev

KITRIS SOLO FRA DON QUIXOTE, 3. AKT

- ▷ Koreografi: Marius Petipa
- ▷ Musikk: Ludwig Minkus

TODAY YOU ARE YOUNG

URPREMIERE

- ▷ Koreografi og innstudering: Cina Espejord
- ▷ Musikk: Max Richter

PAS DE DEUX FRA SVANESJØEN, 2. AKT

- ▷ Koreografi: Marius Petipa / Lev Ivanov
- ▷ Musikk: Peter Tsjaikovskij

PAQUITA: POLONAISE OG MAZURKA FOR BARN

- ▷ Koreografi: Marius Petipa
- ▷ Musikk: Ludwig Minkus

GRAND PAS CLASSIQUE

- ▷ Koreografi: Marius Petipa
- ▷ Musikk: Ludwig Minkus
- ▷ Medvirkende:
- ▷ Musikalsk ledelse: Kalle Kuusava
- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten
- ▷ Elever fra Ballettskolen
- ▷ Elever fra Ruseløkka skole
- ▷ Dansestudenter fra Kunsthøgskolen i Oslo
- ▷ Operaorkestret

ASKEPOTT

PREMIERE 4. JUNI / HOVEDSCENEN

- ▷ Koreografi: Ben Stevenson
- ▷ Musikk: Sergej Prokofjev
- ▷ Musikalsk ledelse: Boris Gruzin
- ▷ Scenografi og kostymer: David Walker
- ▷ Lysdesign: John B. Read

▷ **Askepott** Yolanda Correa / Melissa Hough / Maiko Nishino / Eugenie Skilnand ▷ **Prins** Yoel Carreño / Douwe Dekkers / Osiel Gouneo / Dirk Weyershausen ▷ **Stesøster 1** Marco Pagetti / Arne Kristian Ruutu ▷ **Stesøster 2** Kári Freyr Björnsson / Per Andreas Hovdal ▷ **Hoffnarr** Kaloyan Boyadjiev / Gakuro Matsui / Marco Pagetti ▷ **Den gode fe** Hedda Staver Cooke / Leyna Magbutay / Grete Sofie Borud Nybakken

- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten
- ▷ Operaorkestret
- ▷ Elever fra ballettskolen

HOVEDSCENEN

MANON

NORGESPREMIERE 19. SEPTEMBER / HOVEDSCENEN

- ▷ Koreografi: Sir Kenneth MacMillan
- ▷ Musikk: J. Massenet Arr: Martin Yates
- ▷ Musikalsk ledelse: Martin Yates
- ▷ Scenografi: John-Kristian Alsaker
- ▷ Kostymer: Ingrid Nylander
- ▷ Lysdesign: Kristin Bredal
- ▷ Videodesign: Torbjørn Ljunggren
- ▷ Gjestende prøveledere: Karl Burnett / Patricia Ruanne

▷ **Manon:** Yolanda Correa / Melissa Hough / Maiko Nishino / Eugenie Skilnand ▷ **Des Grieux:** Yoel Carreño / Philip Currell / Douwe Dekkers / Osiel Gouneo ▷ **Lescart:** Osiel Gouneo / Martin Dauchez / Lucas Lima / Gakuro Matsui ▷ **Mistress:** Yolanda Correa / Melissa Hough / Grete Sofie Borud Nybakken ▷ **Monsieur GM:** Ole Willy Falkhaugen / Dirk Weyershausen

- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten
- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten Ung
- ▷ Operaorkestret
- ▷ Elever fra Ballettskolen
- ▷ Dansestudenter fra Kunsthøgskolen i Oslo

BACK TO THE FUTURE

PREMIERE 21. OKTOBER / HOVEDSCENEN

STEPTXT

- ▷ Koreografi, scenografi, kostymer og lysdesign: William Forsythe
- ▷ Musikk: Johann Sebastian Bach: Chaconne fra Partita nr. 2 d-moll for fiolin solo, BWV 1004
- ▷ Gjestende prøveledere: Thierry Guideroni, Christopher Roman

ONE FLAT THING REPRODUCED

- ▷ Koreografi og lysdesign: William Forsythe
- ▷ Musikk: Thom Willems
- ▷ Scenografi: William Forsythe
- ▷ Kostymer: Stephen Galloway
- ▷ Gjestende prøveledere: Thierry Guideroni, Christopher Roman, Sissel Westnes

TIMELAPSE

- ▷ Koreografi: Alan Lucien Øyen
- ▷ Musikk: Alexandre Desplat, Arcade Fire, Billie Holiday, Carter Burwell And The Band, Craig Armstrong, Curtis Williams, Dustin O'Halloran, Johan Johannsson, Gunnar Innvær, Loscil, Thomas Newman, Olafur Arnalds og Nils Frahm
- ▷ Scenografi: Åsmund Færavaag
- ▷ Kostymer: Alan Lucien Øyen
- ▷ Lysdesign: Martin Flack
- ▷ Speaker: Clair Constant

- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten

HOVEDSCENEN

GISELLE

SESONGPREMIERE 14. NOVEMBER 2015 / HOVEDSCENEN

- ▷ Koreografi: Jean Coralli, Jules Perrot
- ▷ Musikk: Adolphe Adam
- ▷ Musikalsk ledelse: Per Kristian Skaland
- ▷ Scenografi og kostymer: David Walker
- ▷ Lysdesigner: James F. Ingalls
- ▷ Gjestende prøveledere: Petusjka Broholm, Birgit Deharde, Cynthia Harvey

▷ **Giselle** Yolanda Correa / Melissa Hough / Leyna Magbutay / Maiko Nishino / Eugenie Skilnand ▷ **Albrecht** Yoel Carreño / Philip Currell / Ryoichi Hirano / Lucas Lima / Osiel Gouneo / Dirk Weyershausen ▷ **Myrtha** Samantha Lynch / Grete Sofie Borud Nybakken / Sonia Vinograd ▷ **Hilarion** Scott Casban / Osiel Gouneo / Silas Henriksen / Niklas Mattsson ▷ **Bonde Pas de Deux** Miharu Maki / Sonia Vinograd / Sae Hyun Kwon, Riccardo Ambrogio / Douwe Dekkers / Martin Dauchez / Lucas Lima

- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten
- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten Ung
- ▷ Operaorkestret
- ▷ Dansestudenter fra Kunsthøgskolen i Oslo

NØTTEKNEKKEREN

SESONGPREMIERE 4. DESEMBER 2015 / HOVEDSCENEN

- ▷ Koreografi: Dinna Bjørn
- ▷ Musikk: Peter Tsjaikovskij
- ▷ Musikalsk ledelse: Terje Boye Hansen
- ▷ Scenografi: Nadine Baylis / Minna Wallenius
- ▷ Kostymer: Nadine Baylis
- ▷ Lysdesign: John B. Read
- ▷ Gjestende prøveledere: Dinna Bjørn / Gro Gudim / Kumiko Hayakawa / Alejandro Meza

▷ **Drosselmeyer** Kári Freyr Björnsson / Ole Willy Falkhaugen / Scott Casban ▷ **Sukkerfe:** Yolanda Correa / Leyna Magbutay / Miharu Maki / Grete Sofie Borud Nybakken / Sonia Vinograd ▷ **Prinsen:** Kaloyan Boyadjiev / Yoel Carreño / Philip Currell / Douwe Dekkers / Ryoichi Hirano / Dirk Weyershausen ▷ **Store Clara:** Cina Espejord / Emma Lloyd / Lisa Nielsen / Sofia Skjønneberg / Kathryn Walsh Thomas ▷ **Snedronning:** Celine Kraal / Samantha Lynch / Sonia Vinograd ▷ **Blomsterfe:** Sae Hyun Kwon / Maiko Nishino / Eugenie Skilnand

- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten
- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten Ung
- ▷ Operaorkestret
- ▷ Elever fra Ballettskolen
- ▷ Medlemmer fra Barnekoret
- ▷ Dansestudenter fra Kunsthøgskolen i Oslo

SCENE 2

JINGLE HORSE! – EN JULESPESIAL

URPREMIERE 28. NOVEMBER / SCENE 2

- ▷ Regi og koreografi: Alan Lucien Øyen
- ▷ Manus: Alan Lucien Øyen / Andrew Wale
- ▷ Scenografi: Martin Flack / Leiko Fuseya Skjærven
- ▷ Kostyme: Winter Guests
- ▷ Lysdesign: Torkel Skjærven
- ▷ Lyddesign: Gunnar Innvær
- ▷ Musikk: Nat King Cole / Bing Crosby / The Drifters / Ella Fitzgerald / Goldmund / Eartha Kitt / Liberace / Jim Reeves m.fl.
- ▷ Medvirkende: Suzie Davies, Huy Le Vo, Ada Marthinsen, Kate Pendry, Daniel Proietto, Antoin Skrzypiciel, Camilla Spidsøe, Andrew Wale, Mark Wax, Yvonne Øyen, medlemmer fra Barnekoret

KOREOGRAFIHUSET

VISNING 17. OG 18. JUNI 2015 / SCENE 2

INTERRUPTED

- ▷ Koreograf: Hege Haagenrud
- ▷ Musikk: Ryoji Ikeda: *Supercodex 07: «Supercodex»* / Nils Frahm: *Unter* / Melissa Seawater: Utdrag fra videoblogg
- ▷ Dramaturg: Mads Sjøgård Pettersen

THE TEMPEST

- ▷ Koreograf: Sebastian Goffin
- ▷ Musikk: John Adams: *Standchen: «The Little Serenade»* / Michael Nyman: *String Quartet No 2, III* / Steve Reich: *Different Trains: «Triple Quartet Duet»*

TIDAL

- ▷ Koreograf: Vebjørn Sundby
- ▷ Musikk: Fläskkvartetten: *Pärlor Från Svin: «Innocent»*

#TUTUMUCH

- ▷ Koreograf: Jaered Glavin
- ▷ Musikk: Elena Kats-Chernin: *Grotesk / Mezmer / Fast Blue Village*
- ▷ Medvirkende: Dansere fra Nasjonalballetten

GJESTESPILL

JO STRØMGREN KOMPANI: ARTENES OPPRINNELSE

PREMIERE 6. JANUAR 2015 / SCENE 2

- ▷ Regi / koreograf / manus / scenograf: Jo Strømrgren
- ▷ Musikk: Gorecki, J. S. Bach, Pergolesi, EMF, Los Paraguayos, Los Incas, Arthur Schwartz / Howard Dietz, Kurt Weill/Maxwell Anderson, Roger Whittaker, Hu Song Hua, Rachmaninov, Sting, Bergmund Skaslien, Jørgen Knudsen
- ▷ Kostymer / rekvisitter: Katrine Bunton
- ▷ Lysdesign: Jacob Rasmussen
- ▷ Lyddesign: Rasmus Overgaard Hansen
- ▷ Medvirkende: Anders Budde Christensen, Nicolai Jandorf, Henrik Prip

CARTE BLANCHE: EDVARD

PREMIERE 21. JANUAR 2015 / SCENE 2

- ▷ Koreograf: Marcos Morau
- ▷ Assistent: Lorena Nogal / Inma Asensio
- ▷ Musikk: Norwegian Folk Songs, Op.66: Lullaby, Op 66/7 Edvard Grieg, Håvard Gimse / Byssan Lull (arr. G. Eriksson) Oslo Kammerkor / Lær meg å kjenne dine veie, Cantis – Norwegian Voices / Du bist die Ruh', D776: Franz Schubert, Gérard Souzay / Goldberg Variations J.S. Bach / Preservation Divine / Keith Kenniff
- ▷ Dramaturg: Pablo Gisbert
- ▷ Kostymedesign: David Delfin
- ▷ Lysdesign: Albert Faura
- ▷ Scenografi: Enric Planas
- ▷ Foto: Helge Hansen Montad.no
- ▷ Lyddesign: Luis Miguel Cobo
- ▷ Medvirkende: Carte Blanche

TANZTHEATER WUPPERTAL PINA BAUSCH: MASURCA FOGO

NORGESPREMIERE 12. FEBRUAR 2015 / HOVEDSCENEN

- ▷ Regi / koreograf: Pina Bausch
- ▷ Musikalsk samarbeid: Matthias Burkert, Andreas Eisenschneider
- ▷ Kunstnerisk samarbeid: Marion Cito, Irene Martinez-Rios, Jan Minarik
- ▷ Scenograf: Peter Pabst
- ▷ Kostymer: Marion Cito
- ▷ Medvirkende: Tanztheater Wuppertal Pina Bausch

WINTER GUESTS: LILLY & GEORGE

PREMIERE 24. FEBRUAR 2015 / SCENE 2

- ▷ Regi: Alan Lucien Øyen
- ▷ Skrevet av: Yvonne Øyen / Andrew Wale / Alan Lucien Øyen
- ▷ Film og projeksjon: Martin Flack
- ▷ Scenografi: Martin Flack / Alan Lucien Øyen

- ▷ Lysdesign: Torkel Skjærven
- ▷ Lyddesign: Gunnar Innvær
- ▷ Kostymedesign: Stine Sjøgren
- ▷ Teknikk: Silje Grimstad / Brynjar Vik
- ▷ Produsent: Gunn Hernes
- ▷ Produksjon: winter guests
- ▷ Co- produksjon: Bærum kulturhus, BIT teatergarasjen i samarbeid med Carte Blanche A/S
- ▷ Medvirkende: Yvonne Øyen, Andrew Wale

JO STRØMGREN KOMPANI: THERE

PREMIERE 3. JUNI 2015 / SCENE 2

- ▷ Koreograf / scenograf / kostymer: Jo Strømrgren
- ▷ Musikk: Red Army Choir, Alexander Vertinski, Viktor Klimenko, Haukur Morthens m.fl.
- ▷ Lysdesign: Stephen Rolfe
- ▷ Lyddesign: Lars Årdal
- ▷ Medvirkende: Espen Reboli Bjerke, Thorbjørn Harr, Jan Ivar Lund, Kyrre Texnæs

MILONGA – ET NYTT BLIKK PÅ TANGO

NORGESPREMIERE 23. JUNI 2015 / HOVEDSCENEN

- ▷ Regi: Sidi Larbi Cherkaoui
- ▷ Koreografi: Sidi Larbi Cherkaoui i samarbeid med danserne
- ▷ Musikalsk ledelse: Fernando Marzan
- ▷ Tangokonsulent og prøveleder: Nelida Rodriguez de Aure
- ▷ Koreografiassistent: Satoshi Kudo
- ▷ Scenografi og videodesign: Eugenio Szwarczer
- ▷ Komponister: Bl.a. Fernando Marzan / Szymon Brzóska / Olga Wojciechowska
- ▷ Kostymer: Tim Van Steenbergem
- ▷ Lysdesign Adam Carrée
- ▷ Lyddesign: Gaston Briski
- ▷ Medvirkende: Viviana d'Attoma, Gabriel Bordon, Germán Cornejo "Nikito", Martin Epherra, Gisela Galeassi, Esther Garabali, Maricel Giacomini, Bruno Gibertoni, Claudio Gonzalez, Julia Urruty, Jennifer White, Damien Fournier, Jason Kittelberger
- ▷ Musikere: Ahran Kim, Alejandro Sancho, Federico Santisteban, Roberto Santocono

JO STRØMGREN KOMPANI: KJØKKENET

PREMIERE 27. AUGUST 2015 / PRØVESALEN

- ▷ Regi / manus / koreografi / scenografi: Jo Strømrgren
- ▷ Lysdesign: Stephen Rolfe / Jo Strømrgren
- ▷ Lyddesign: Audun Melbye
- ▷ Voiceover: Jo Strømrgren
- ▷ Medvirkende: Ulla Marie Broch, Hanne Gjerstad Henrichsen

GJESTESPILL

CODA 2015: USE MY BODY WHILE IT'S STILL YOUNG

URPREMIERE 17. OKTOBER / SCENE 2

- ▷ Koreografi: Hege Haagenrud
- ▷ Musikk: Rebekka Karijord
- ▷ Kostymer: Linda Sande / Hege Haagenrud
- ▷ Assistent for kostymedesigner: Haley Peterson
- ▷ Lysdesign: Martin Myhrvold
- ▷ Foto: Siren Lauvdal
- ▷ Medvirkende: Siv Ander, Aase With, Gerard Lemaitre, Brian Toney

CODA 2015: DOUBLE BILL

URPREMIERE 23. OKTOBER / SCENE 2

MAN

- ▷ Koreografi / regi: Sølvi Edvardsen
- ▷ Musikk: Kim Sølve med Swarms
- ▷ Lysdesign: Paul Vidar Ramon Sævarang
- ▷ Medvirkende: Sudesh Adhana

WOMAN

- ▷ Konsept og koreografi: Daniel Proietto
- ▷ Opprinnelig musikk: Olga Wojciechowska
- ▷ Opprinnelig tekst: Kate Pendry (inkl. tilpasset tekst fra Virginia Woolf og Vita Sackville-West)
- ▷ Kostymer: Stine Sjøgren
- ▷ Scenografi: Leiko Fuseya
- ▷ Lysdesign: Martin Flack
- ▷ Medvirkende: Kristin Hjort Inao, Yvonne Øyen, Kate Pendry

TURNÉ

NNB TIL BADEN-BADEN NORDIC LIGHT

PREMIERE 20. FEBRUAR 2015 / Festspielhaus Baden-Baden

LAMENTATE

- ▷ Koreografi, scenografi og lysdesign: Jo Strømgren
- ▷ Musikk: Arvo Pärt
- ▷ Kostymedesign: Bregje van Balen

CYGNE

- ▷ Koreografi: Daniel Proietto
- ▷ Musikk: Olga Wojciechowska
- ▷ Kostymedesign: Stine Sjøgren
- ▷ Lysdesign: Kristin Bredal
- ▷ Videodesign: Yaniv Cohen

RESIN

- ▷ Koreografi: Alexander Ekman
- ▷ Musikk: Mikael Karlsson, Chemical Brothers
- ▷ Lysdesign: Paul Vidar Sævarang
- ▷ Kostymer: Stine Sjøgren

VESPERTINE

- ▷ Koreografi / kostymer: Liam Scarlett
- ▷ Musikk: Bjarte Eike / John Dowland / Arcangelo Corelli / Francesco Geminiani
- ▷ Lysdesign: Michael Hulls
- ▷ Medvirkende:
 - ▷ Musikalsk ledelse: Per Kristian Skaland
 - ▷ Dansere fra Nasjonalballetten
 - ▷ Sanger fra Barnekoret

NNB TIL GRANADA

PREMIERE 27. JUNI 2015 / The Generalife Theatre Alhambra

CARMEN – EN BALLETT I TRE AKTER

- ▷ Koreografi: Liam Scarlett
- ▷ Musikk: George Bizet / Arr.: Martin Yates
- ▷ Musikalsk ledelse: Martin Yates
- ▷ Scenografi og kostymer: Jon Bausor
- ▷ Lysdesign: James Farncombe
- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten

NNB TIL HOUSTON

PREMIERE 30. MARS 2015 / Dance Salad Festival

GHOSTS – IBSENS GENGANGERE

- ▷ Regi: Marit Moum Aune
- ▷ Koreografi: Cina Espejord
- ▷ Musikk: Nils Petter Molvær
- ▷ Scenografi: Even Børsum
- ▷ Kostymer: Ingrid Nylander
- ▷ Lysdesign: Kristin Bredal
- ▷ Dansere fra Nasjonalballetten

ANNET

FORARRANGEMENT TIL UNGDOMS-OL

17. APRIL 2015 / LILLEHAMMER

UTDRAG FRA KINGWINGS VS NASJONALBALLETTEN

- ▷ Medvirkende: dansere fra Nasjonalballetten Ung

FRITT ORD

07. MAI 2015 / SCENE 2

UTDRAG FRA LAMENTATE

UTDRAG FRA RESIN

- ▷ Medvirkende: dansere fra Nasjonalballetten

FORARRANGEMENT TIL UNGDOMS-OL

03.10.2015 / LILLEHAMMER

UTDRAG FRA KINGWINGS VS NASJONALBALLETTEN

- ▷ Medvirkende: dansere fra Nasjonalballetten Ung

BALLETTSKOLEN

I 2015 var det 50 år siden ballettskolen ved Den Norske Opera & Ballett ble opprettet. Dette ble markert med stor jubileumsforestilling på hovedscenen. Markeringen omfattet også en turné til Tromsø og Bergen med deler av jubileumsforestillingen i samarbeid med de lokale kulturskolene. I tillegg til arrangementet Nordisk Ballett Seminar 2015, med over 150 elever, pedagoger og pianister på kurs i Operaen.

Ballettskolen var representert under Nordic Baltic Ballet Competition 2015 med fire elever, hvorav en kom til finalen. Videre deltok elever i forestilling med Det Norske Blåseensemble i Halden under Dansens Dager, visning og klasser under Åpen Dag, deltagelse under den Nordiske forestillingen Mareld i Gøteborg og sponsorvisning for Danske Bank.

Det ble gjennomført rundt 1700 ordinære treningsøkter gjennom året og elever medvirket i oppsetningene *Romeo og Julie*, *Askepott* og *Nøtteknekkeren*.

FOTO: JÖRG WIESNER

KONSERT

MUSIKKSØYLENS ÅRSBERETNING

I forbindelse med at John Fiore avsluttet sitt åremål som musikk sjef sommeren 2015, ble det administrative ansvaret for Operaorkestret og konsertvirksomheten midlertidig overført Nasjonaloperaen. Produsent for konsertvirksomheten, Sigmund Jaang, utviklet sammen med undertegnede et utvidet konserttilbud, som fra høsten 2015 omfattet en ny klassisk konsertserie på Hovedscenen, med sterkt profilerte internasjonale utøvere på plakaten. Den ble innledet i oktober med en solokonsert av den legendariske russiske pianisten Grigory Sokolov, og ble en formidabel suksess. Konserten var utsolgt flere uker i forkant, og den verdensberømte pianisten innfridde et forventningsfullt publikum med hele seks ekstranumre. Leif Ove Andsnes samlet som alltid tidligere full sal og leverte en ny minneverdig solokonsert i desember.

Orkestrets hovedaktivitet er å medvirke under ballett- og operaforestillinger. I 2015 sto orkestret overfor flere store utfordringer, som oppsetningen Wagners *Lohengrin*, Janáčeks krevende opera *Katja Kabanova* og den spesielle versjonen av *Tryllefløyten*, der det blant annet ble gjort forandringer i partituret og tilført elektroniske lydeffekter. Orkestrets kvalitet har utviklet seg kontinuerlig etter innflyttingen i Bjørvika. Etter premieren på *La traviata* våren 2015, dirigert av James Gaffigan, skrev Dagbladets anmelder: «Jeg tror knapt jeg har hørt operaorkesteret bedre, noen gang.»

I vårens ballettproduksjoner medvirket operaorkestret i den helt nye *Carmen – en ballett i tre akter*, Prokofjevs klassiker *Askepott* og *Mester-*

aften: Dream Play til verker av Pärt, Stravinsky og Rossini. Etter sommeren fulgte *Manon*, til Massenets musikk, og klassikerene *Giselle* og *Nøtteknekkeren*.

Det var siste gang vi fremførte denne versjonen av den populære juleforestillingen, og dirigenten Terje Boye Hansen fikk denne som sin avskjedsproduksjon før pensjonsalder.

Dirigenten Per Kristian Skalstad fortsatte sin tette kontakt med kompaniet, og ble fra våren 2015 ballettsjefens musikalske rådgiver, bl.a. med ansvar for å legge tilrette for kommunikasjon og infostrøm mellom ballettsjef og orkester.

Orkestret gjennomførte kun to egne symfonikonserter i kalenderåret 2015, hvilket ikke betyr en redusert konsertvirksomhet. Vi har opprettholdt tre symfonikonserter hver sesong, men tilfeldigheter gjorde at det bare ble to i kalenderåret 2015. Mahlers 7. symfoni sto på programmet i den første konserten, som ble dirigert av Karl-Heinz Steffens. Han imponerte musikerne, og det ble umiddelbart opprettet en dialog som resulterte i at Steffens aksepterte tilbudet om å bli DNO&Bs nye musikk sjef fra sesongen 2016/17.

Orkesterkonsertene i sesongen 15/16 bød alle på innslag av solister fra orkestrets egne rekker. I årets andre symfonikonserter, med James Gaffigan som dirigent, fremførte Andzej Maeviski solo-partiet i Mozarts klarinettkonsert, som ble etterfulgt av Brahms 4. symfoni.

Tre gjestende orkestre opptrådte på Hovedscenen i løpet av 2015. I tillegg til Bergen Filharmoniske

Etter premieren på La traviata våren 2015, dirigert av James Gaffigan, skrev Dagbladets anmelder: «Jeg tror knapt jeg har hørt operaorkesteret bedre, noen gang.»

Orkester fikk vi besøk av ungdomssymfonikerne fra Elverum under Oslo Kammermusikkfestival, og Barratt Dues Symfoniorkester.

Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse ble igjen avviklet i Operaen, der den norske sopranen Lise Davidsen, som hadde debutert med Nasjonaloperaen i februar 2015, vant konkurransen og markerte seg som et sangtalent helt uten om det vanlige.

Aktiviteten av konserter på Scene 2 og 1. balkong har vært omfattende og holdt et høyt kunstnerisk nivå, ikke minst takket være Operaorkestrets egne kammerkonserter på lørdager.

Alt i alt har Operaen i Bjørvika i løpet av 2015 i enda større grad enn tidligere markert seg som en betydelig aktør og bidragsyter til Oslos klassiske musikkmiljø.

Per Boye Hansen,
Operasjef

HOVEDSCENEN

OPERAORKESTRET:

MAHLERS 7. SYMFONI

22. MAI / HOVEDSCENEN

▷ Medvirkende: Operaorkestret, Karl-Heinz Steffens dirigent

WEBER / MOZART / BRAHMS

23. OKTOBER / HOVEDSCENEN

▷ Medvirkende: Operaorkestret, Andjei Maevski klarinett, James Gaffigan dirigent

PÅSKEKONSERT I OPERAEN

2.–5. APRIL / HOVEDSCENEN

▷ Medvirkende: Sandra Lied Haga, Ole Christian Haagenrud, Melis Jaatinen, Eivind Holtmark Ringstad, Thormod Rønning Kvam, Caroline Christensen, Ann-Helen Moen, Angelica Voje, Bernt Ola Volungholen, John Lidal, Espen Langvik, Sigve Bøe, Julia Strelchenko

GJESTEKONSERTER

BARRATT DUES SYMFONIORKESTER

1. FEBRUAR / HOVEDSCENEN

▷ Medvirkende: Christian Ihle Hadland klaver, Dietrich Paredes Baralt dirigent

MARIA DE BUENOS AIRES

15. MARS / HOVEDSCENEN

▷ Medvirkende: Per Arne Glorvigen m.fl.

MARKUSPASJONEN OG SVEIN TINDBERG

29. MARS / HOVEDSCENEN

▷ Medvirkende: Barokksolistene, Svein Tindberg

BERGEN FILHARMONISKE ORKESTER OG JUANJO MENA

19. APRIL / HOVEDSCENEN

▷ Medvirkende: BFO, Sally Matthews sopran, Jenni Bank mezzosopran, Juanjo Mena dirigent

OSLO KAMMERMUSIKKFESTIVAL:

UNGDOMSSYMFONIKERNE MED KRAGGERUD

16. AUGUST / HOVEDSCENEN

▷ Medvirkende: Ungdomssymfonikerne, Henning Kraggerud fiolin, Eivind Aadland dirigent

DRONNING SONJA INTERNASJONALE MUSIKKONKURRANSE 2015, FINALEKONSERT

21. AUGUST / HOVEDSCENEN

▷ Medvirkende: Oslo-Filharmonien, John Helmer Fiore dirigent

MESTERPIANISTEN GRIGORY SOKOLOV

17. OKTOBER / HOVEDSCENEN

OSLO WORLD MUSIC FESTIVAL: CARMEN LINARES & JAVIER BARON

1. NOVEMBER / HOVEDSCENEN

LEIF OVE ANDSNES: SOLO

13. DESEMBER / HOVEDSCENEN

SCENE 2

OPERAORKESTRETS LØRDAGSKONSERTER:

MOZART & MENDELSSOHN

31. JANUAR / SCENE 2

▷ Medvirkende: Medlemmer fra Operaorkestret

DEBUSSY, HINDEMITH OG STRAVINSKY

18. APRIL / SCENE 2

▷ Medvirkende: Medlemmer fra Operaorkestret

JANÁČEK, MARTINŮ, BARTÓK

26. SEPTEMBER / SCENE 2

▷ Medvirkende: Medlemmer fra Operaorkestret

150-ÅRSJUBILANTER FRA NORDEN

14. NOVEMBER / SCENE 2

▷ Medvirkende: Medlemmer fra Operaorkestret

SOLISTENES JULEKONSERT

16.–22. DESEMBER / SCENE 2

GJESTEKONSERTER

NORSK BAROKKORKESTER:

1. MARS / SCENE 2

▷ Medvirkende: Norsk Barokkorkester, Anne Katharina Schreiber fiolin

26. APRIL / SCENE 2

▷ Medvirkende: Norsk Barokkorkester, Sirkka-Liisa Kaakinen Pilch fiolin, Wolfgang Plagge konferansier

VON DITTERSDORF, VANHAL, HAYDN

20. SEPTEMBER / SCENE 2

▷ Medvirkende: Norsk Barokkorkester

DONIZETTI / BOCCHERINI / TUMA / MOZART

15. NOVEMBER / SCENE 2

▷ Medvirkende: Norsk Barokkorkester

KAMMERSERIEN:

TETZLAFF OG SÜSSMANN

1. OKTOBER / SCENE 2

▷ Medvirkende: Tanja Tetzlaff cello, Gunilla Süßmann klaver

KLEVEN HAGEN OG SHIRINYAN

1. NOVEMBER / SCENE 2

▷ Medvirkende: Guro Kleven Hagen fiolin, Marianna Shirinyan klaver

OSLO KAMMERAKADEMI:

25. JANUAR / SCENE 2

▷ Medvirkende: Oslo Kammerakademi

CHRISTIAN IHLE HADLAND

4. OKTOBER / SCENE 2

▷ Medvirkende: Christian Ihle Hadland klaver, Oslo Kammerakademi

FRANSK HARMONIMUSIKK

22. NOVEMBER / SCENE 2

▷ Medvirkende: Oslo Kammerakademi

BARRATT DUE I OPERAEN

1. FEBRUAR / SCENE 2 (3 KONSERTER)

JUBILEUMSKONSERT LIDALNORTH INTERNATIONAL OPERA WORKSHOP

21. JUNI / SCENE 2

▷ Medvirkende: Deltagere fra workshopen, Yngve Sjøberg, Nina Gravrok, Eli Kristin Hanssveen, John Lidal

DRONNING SONJA INTERNASJONALE MUSIKKONKURRANSE 2015, SEMIFINALE/MESTERKLASSE

16./17. AUGUST / SCENE 2

OSLO KAMMERMUSIKKFESTIVAL: DYRENES KARNEVAL

23. AUGUST / SCENE 2

▷ Medvirkende: Oslo Kammermusikkfestivals musikere, elever ved Ballettskolen

RIKSKONSERTENE / SLOTTET I SANDEN

10. OKTOBER / SCENE 2

ALTA MOTETTKOR OG ENSEMBLE NOOR: O Aidnu – Syn

8. NOVEMBER / SCENE 2

EDVARD MUNCH ENSEMBLE

21. NOVEMBER / SCENE 2

1. BALKONG

SANGSOLISTENES LØRDAGSKONSERTER

24. JANUAR–9. MAI (6 KONSERTER)
19. SEPTEMBER–28. NOVEMBER (5 KONSERTER)

GJESTEKONSERTER

SØNDAG MED NORGES MUSIKKHØGSKOLE

25. JANUAR–31. MAI (8 KONSERTER)
20. SEPTEMBER–29. NOVEMBER (5 KONSERTER)

SANGERMARATON

28. JUNI
▷ Medvirkende: Deltagere fra LidalNorth International Opera Workshop

BALKONGKONSERTER / SOMMER I OPERAEN

2. JULI–2. AUGUST (24 KONSERTER)

AVSLUTNINGSKONSERT

11. AUGUST
▷ Sommerakademiet

PRØVESALEN / FOAJEEN

ULTIMA 2015: PLUS/MINUS ENSEMBLE

11. SEPTEMBER / PRØVESALEN

BARRATT DUE I OPERAEN

1. FEBRUAR / FOAJEEN

TURNÉ

NYTTÅRSKONSERTER NOSO

8. JANUAR, BODØ / 9. JANUAR, TROMSØ /
10. JANUAR, ALTA

▷ Medvirkende: Nordnorsk Opera og Symfoniorkester, Elisabeth Teige, Anne Lise Solied Allemano, Gro Bente Kjellelvold, Ketil Støa, Carsten Stabell *solister*, Øivind Bjørå *dirigent*

NYTTÅRSKONSERTER SCENE FINNMARK

15. JANUAR, HAMMERFEST / 16. JANUAR, TANA BRU /
17. JANUAR, VARDØ

▷ Medvirkende: Ensemble Noor, Carsten Stabell, Thomas Ruud, Maja Skille *solister*

OPERAKORET I KIEL

9. JUNI KORKONSERT

MASKEBALLET I NORDFJORDEID

30. SEPTEMBER–10. OKTOBER

▷ Musikk: Giuseppe Verdi
▷ Libretto: Antonio Somma
▷ Dirigent: Michael Pavelich
▷ Regi: Ronald Rørvik
▷ Koreografi: Toni Herlofson
▷ Medvirkende: Henrik Engelsen, Thomas Ruud, Birgitte Christensen, Lina Johnson, Ingunn Kilen, Ole Jørgen Kristiansen, Odd Grundt, Carsten Stabell, Magnus Kjeldal, Jan Erik Fillan

HAMSUNBALLADER

17. SEPTEMBER, HEDMARKSMUSEET

▷ Medvirkende: Ingebjørg Kosmo *mezzosopran* og Knut Anders Vestad *klaver*

VALKYRIERITTET

19. JUNI, HAMAR

▷ Medvirkende: KORK, Randi Stene, Ingebjørg Kosmo, Maja Skille, Kari Ulfsnes Kleiven, Nina Gravrok, Caroline Christensen, Marianne Kielland, Irene Theorin, Natalia Tanasi, Siv Oda Hagerupsen *solister*

ANDRE FORESTILLINGER

ZAHID ALI – STAND UP!

16. JANUAR 2015 / SCENE 2

OLE EDVARD ANTONSEN I OPERAEN

25. JANUAR / HOVEDSCENEN

ASIA – LIVE IN NORWAY

3. FEBRUAR / SCENE 2

DOMINO

6.–8. FEBRUAR / SCENE 2

SPRING UP MUSICAL

11.–15. FEBRUAR / SCENE 2

MORTEN ABEL I OPERAEN

20. MARS / HOVEDSCENEN

PULSE

25.–31. MAI / PRØVESALEN

SILJE NERGAARD I OPERAEN

31. MAI / HOVEDSCENEN

HALVDAN SIVERTSEN: HUS VED HAVET

7. JUNI / HOVEDSCENEN

GRUSOMHETENS TEATER: SVANHILD

14. JULI / PRØVESALEN

JAZZ I OPERAEN: HERBIE HANCOCK SOLO

9. AUGUST / HOVEDSCENEN
OSLO JAZZFESTIVAL

JAZZ I OPERAEN: OLE PAUS OG KETIL BJØRNSTAD

10. AUGUST / HOVEDSCENEN
OSLO JAZZFESTIVAL

JAZZ I OPERAEN: GREGORY PORTER

10. AUGUST / HOVEDSCENEN
OSLO JAZZFESTIVAL

FRANK SINATRA 100 ÅR

28. AUGUST / SCENE 2
DET NORSKE BLÅSEENSEMBLE

LINDESNES TREKKSPILLKLUBB I OPERAEN

30. AUGUST / HOVEDSCENEN

JAN EGGUM MED HOVEDØEN SOCIAL CLUB I OPERAEN

27. SEPTEMBER / HOVEDSCENEN

THE TALLEST MAN ON EARTH I OPERAEN

3. OKTOBER / HOVEDSCENEN

MAIKO – DANCING CHILD

11. OKTOBER / HOVEDSCENEN
(FILMVISNING)

ODD NORDSTOGA MED BAND

15. NOVEMBER / HOVEDSCENEN

HELLBILLIES I OPERAEN

22. NOVEMBER / HOVEDSCENEN

THOMAS DYBDAHL I OPERAEN (SOLO)

20. DESEMBER / HOVEDSCENEN

ANNET

FORMIDLINGS- OG PUBLIKUMSAKTIVITETER

Den Norske Opera & Ballett tilbyr et vidt spekter av aktiviteter med muligheter for læring og deltakelse for publikum i alle aldre, og særlig for barn og unge. Målet er å spre engasjement for og kunnskap om opera og ballett – og få nytt publikum.

OMVISNINGER

På en omvisning blir de besøkende kjent med institusjonen, Operaens arkitektur og den visuelle kunsten, og ikke minst opera og ballett. Vi inviterer til og skreddersyr omvisninger for både eksisterende og nytt publikum i alle aldre. 12 omvisere har utført 2091 omvisninger med 33 729 deltakere. Dette utgjorde et bruttobidrag på kr 2 731 772.

INTRODUKSJONSFOREDRAG

I forkant av de aller fleste forestillinger og konserter på Hovedscenen tilbyr vi gratis introduksjonsforedrag. Formidlerne bruker ofte lyd og bilder når de leder publikum inn i den aktuelle operaen eller balletten. 21 405 personer deltok på 162 foredrag.

MINI-SERIEN

I Mini-serien blir barn fra fire til sju år kjent med en aktuell opera- eller ballettforestilling gjennom egen deltakelse sammen med profesjonelle utøvere. Forestillingene skapes og ledes av pianist og formidler Marianne Oulie Wiik sammen med en sanger eller danser. Mini-serien 2015 besto av *Mini-Carmen*, *Mini-Pott* og *Mini-Notter*. 1400 barn og voksne deltok på til sammen 28 miniforestillinger (inkl. besøkende på Mini i forbindelse med Åpen dag 2015).

SKOLER OG BARNEHAGER

Formidlingsaktivitetene lar elevene bli kjent med opera og ballett, enten i Operaen eller på skolen.

Den kulturelle skolesekken er en viktig samarbeidspartner i arbeidet med skolene. I programmet *Møt Den Norske Opera & Ballett* får elever i alderen 10–12 år omvisning i Operaen, møter en kunstner og får prøve seg litt selv. Over 2700 barn og unge deltok i 2015 på ulike program i regi av Den kulturelle skolesekken i Operaen.

I **Musikkstund og Dansestund** blir 4–6-åringene kjent med ulike opera- eller balletteventyr. Barna synger, spiller og leker sammen med en musikk- eller dansepedagog i Operaen. 840 barn deltok i 2015 på til sammen 44 musikk- eller dansestunder.

I **Opera på timeplanen** får 50 femteklassinger en operatime med sang og drama hver uke i ti uker, før sangene settes sammen til operafabelen *Funiculì* og *Funiculà*, og fremføres på skolen av elevene og profesjonelle skuespillere, operasangere og musikere. Den Norske Opera & Ballett ble i april 2015 tildelt pris i kategorien «Accessibility, recognizing outreach initiatives» under utdelingen av The Opera Awards. Spydspissen i søknaden var prosjektet Opera på timeplanen. I løpet av 2015 ble fortellingen og sangene i forestillingen *Funiculì* og *Funiculà* innspilt på CD, og utgitt på DNO&Bs egen label.

Idé/tilrettelegging: Gudrun Glette. Arrangementer: Trond Lindheim og Jon Rørmark. Sang-

12 omvisere har utført 2091 omvisninger med 33 729 deltakere. Dette utgjorde et bruttobidrag på kr 2 731 772.

tekster: Per Fossler, Trond Lindheim, Jon Rørmark, Haakon Strøm. Manus/instruksjon: Gudrun Glette, Teater Joker: Kari Ramnefjell, Haakon Strøm, Niels Peter Underland. Musikalsk innstudering: Gudrun Glette, Frida Steenhoff Hov, Ragnhild Motzfeldt, Julia Strelchenko. Musikalsk ledelse/klaver: Trond Lindheim. Øvrige medvirkende: Mette Bjæring, Kjetil Støa, Daniel Sæther, Kari Ramnefjell, Haakon Strøm, Frode Berg, Anders Kregnes Hansen, Cathy Donnelly, Christine Gullhav, Børre Flyen, Emilie Hafskjold Thoresen, Marte Røyeng, Tone Jordal Tolaas, Astrid Røed Steen, Elise Dokken Halsebø og barn fra Mortensrud, Sagene, Marienlyst og Bogstad skole.

Gjennom prosjektet **På tå hev** får ungdommer med engasjement og talent for moderne dans videreutvikle seg gjennom intensiv dansetrening. Etter workshop på skolen med DNO&Bs pedagoger får et knippe håndplukkede elever fra videregående skole sjansen til kyndig veiledning av ballettdansere og koreografer fra Nasjonalballetten. Gjennom sjenerøs støtte fra Sparebankstiftelsen DNB tilbys **På tå hev** i 2015 og 2016 for første gang nasjonalt, der over 3000 barn og unge fra over 30 skoler får ta del i prosjektet.

Til **Vårt verk – operaorkestrets konsertverksted** ble ca. 20 elever i alderen 9–12 år invitert fra Kulturskolene i Oslo og Akershus. Med musikere fra Operaorkestret, en billedkunstner og verkstedsleder fra *Drivhuset*, fant elevene opp nye tegn, nye lyder og nye bilder til et eget verk.

I 2015 ble dette fremført 14. november på 1. balkong i Operaens foajé.

Vi samarbeider med faglærerutdanningen i kunst og håndverk ved Høgskolen i Oslo og Akershus om å tilby noen av studentene **praksisplass** i formidlingsarbeid ved Operaen. Prosjektet startet opp høsten 2010 og har vært gjennomført hvert vårsemester siden.

Til sammen har flere enn 9000 barn og unge tatt del i alt fra omvisninger og kunstnermøter til workshops.

OPERAENS UNGDOMSAMBASSADØRER

Operaens ungdomsambassadører er en frivillig gruppe som arbeider for at ungdom i alderen 16–30 år føler seg «hjemme» i Operaen og bruker våre tilbud. Ungdomsambassadørene jobber med tilbudet **Ung i Operaen**. Her koster billetten 100 kr og ungdomsambassadørene har selv ansvar for salget i egne kanaler. I 2015 gjennomførte de et stort arrangement på Hovedscenen under en forestilling av *Carmen – en ballett i tre akter*, der alle i publikum var under 30 år. Billettene ble solgt på få uker og arrangementet fungerte meget godt. I tillegg var det Ung i Operaen-tilbud på 3. balkong ved premierene på *La traviata*, *Katja Kabanova* og *Manon*.

PUBLIKUMSKORET

Operaens publikumskor er en sosial arena hvor man lærer å synge i kor og får innsikt i hvordan det er å være operakorist. Opptil 60 deltakere samles 10 kvelder, vår og høst, for å synge utdrag

21 405 personer deltok på

162 introduksjonsforedrag

fra operarepertoaret i tillegg til tradisjonell kormusikk.

12. mai holdt koret konsert på Prøvesalen med korpartier fra blant annet *Eugene Onegin*, *Porgy and Bess*, *Madama Butterfly*, *Tannhäuser* og *Lohengrin*. Solister var Kjerstin Løvdal og Natanael Uifalean, pianist var Julia Strelchenko.

Som del av Jul i Operaen holdt koret familie-konsert på 1. balkong med allsang og arier, samt korpartier fra blant annet *Tryllefloyten* og *Den glade enke*. Solister var Kjerstin Løvdal og Mads Wighus, pianist Milan Petrovic.

Marianne Oulie Wiik er kunstnerisk leder og ansvarlig, samt konferansier, pianist og dirigent ved konserter.

PREMIERESAMTALER

I 2015 inviterte vi til samtaler i forkant av *Carmen*, *La traviata*, *Katja Kabanova* og *Tryllefloyten*. Her møtte publikum utøvere, det kunstneriske teamet, operasjef Per Boye Hansen og en ekstern gjest, som reflekterte over temaet i den aktuelle produksjonen.

LØRDANS

Lørdans viser utdrag fra premiereklare balletter, og ballettsjef Ingrid Lorentzen presenterer dansere og koreografer. I 2015 var Lørdansene knyttet til *Carmen*, *Manon*, *Dream Play* og *Back to the Future*.

LUNSJ MED KULTUR

Nasjonalballetten viser utdrag fra premiereklare balletter for studenter og ansatte på Blindern. I 2015 danset de utdrag fra *Dream Play*, *Resin* og *Back to the Future*.

FIORE LECTURE SHOW

Ved klaveret har tidligere musikk-sjef John Helmer Fiore gitt en musikalsk, verbal og humoristisk innføring i en kommende operapremiere. I 2015 presenterte musikk-sjefen Richard Wagners opera *Lohengrin*.

SEMINAR

I 2014 startet et samarbeid med Universitetet i Oslo, Norges musikkhøgskole og Det Norske Videnskaps-Akademi, om undervisnings- og seminar-tilbud som kan styrke operainteressen innenfor høyere utdanning og forskning. I mars 2015 resulterte dette samarbeidet i et heldags-seminar i Videnskapsakademiets lokaler, kalt «Mellom drøm og virkelighet: Wagners opera *Lohengrin*». Her diskuterte fagpersoner ulike aspekter ved Wagners verk, og 150 personer var påmeldt. Lise Davidsen sang utdrag fra *Lohengrin*.

Høsten 2015 samarbeidet vi med Institutt for musikkvitenskap ved Universitetet i Oslo om studieemnet «Opera through the stage door», hvor 25 studenter tilbrakte 2 uker ved Operaen. De var til stede under prøvene på *Tryllefloyten*, hadde egen undervisning og møter med det kreative teamet og fagpersoner tilknyttet produksjonen. Studentene så også en forestilling av *Carmen*, med introduksjon i forkant.

I forbindelse med dette samarbeidet arrangerte vi i oktober et åpent seminar omkring spørsmålet hvorvidt man kan gjøre endringer i opera-partituret. Seminaret fant sted i Operaen og ble ledet av Hedda Høgåsen-Hallesby. Operasjef Per Boye Hansen, prof. David Levin, prof. Ståle Wikshåland, og førsteamanuensis Nanette Nielsen innledet, før en åpen diskusjon.

SAMARBEIDSPARTNERE

Våre samarbeidspartnere og deres gjester og ansatte deltar på omvisninger og kåserier i forbindelse med forestillinger. De får også foredrag og kurs, blant annet om scenetrenings- og presentasjonsteknikker.

For våre samarbeidspartnere ble det holdt 79 omvisninger og kurs, og 29 VIP-kåserier, for til sammen 2402 personer.

PÅSKE I OPERAEN

Operaen holdt åpent hus med fire gratiskonserter på Hovedscenen, filmvisning i Formidlings-senteret, påskequiz på operaen.no, omvisninger, familieomvisninger og aktivitetsbord for barn.

SOMMER PÅ OPERAEN

Operaen er åpen også om sommeren. På Hovedscenen kunne publikum oppleve Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse, Ungdoms-symfonikerne med solist Henning Kraggerud og Oslo Jazzfestival med Herbie Hancock, Gregory Porter, Ole Paus og Kjetil Bjørnstad. På Scene 2 viste vi *Jubileumskonsert LidalNorth*, *Back to Broadway* og *Die Walküre* med LidalNorth International Opera Workshop, danseforestillingen *Milonga – et nytt blikk på tango*, og Det Norske Blåseensembles forestilling *Frank Sinatra 100 år*. På Prøvesalen viste vi *Grusomhetens teater: Svanhild*. *Red Bull Flugtag* ble arrangert på for-plassen 23. august. Gjennom sommeren ble det holdt balkongkonserter og familieomvisninger.

ÅPEN DAG

Lørdag 22. august var det Åpen dag med blant annet kostymeutstilling og kunstneriske innslag i foajeen, ballettklasser for voksne og barn, åpne ballettprøver, møte med kunstnerisk ledelse, scenografiverksted og omvisninger. I tillegg var det demonstrasjon av tutu-søm og tekniske sceneeffekter. Dagen ble gjort mulig gjennom et sje-nerøst bidrag fra hovedsamarbeidspartnere.

FOTO: KILLIAN MUNCH

FOTO: HELLE KAREM

PRØVEROMMET OG SCENEROMMET

PRØVEROMMET

Prøverommet er en landsdekkende arena for kompetanseheving innenfor kostymefaget, som koordineres av DNO&B via Scenerommet.

Styringsgruppen: Elin Haraldsø (Den Nationale Scene), Kari Helene Gryte (Rogaland Teater), Anette Hellenes (Det Norske Teatret), Lisbeth Lunke Berg (Den Norske Opera & Ballett), Elbjørg H. Hanssen (Hålogaland Teater), Marit Soknes Øiamo (Trøndelag Teater), Gisle Stenersen (leder/Den Norske Opera & Ballett)

AKTIVITETER:

To nettbaserte kurs i Mote- og drakthistorie med tre samlinger hver i Operaen, med til sammen 36 deltakere fra Norge og Sverige. Kurset er tilrettelagt for både lærlinger og ansatte i kostymefaget. Kursleder har vært Jorunn Sæter.

SCENEROMMET

Scenerommet er vårt ressurs- og kompetanse-senter for opera-, ballett- og konsertproduksjon i Norge. Formålet er å styrke mulighetene for produksjon av musikk- og danseteater gjennom å bistå med kompetanse og utstyr. Scenerommet er en støttefunksjon tilrettelagt for et vidt spekter av produksjonsmiljøer innen opera og ballett, film, scene, media og utdanningsinstitusjoner.

I 2015 har vi bistått på følgende måte:

LEIETAKERE PRØVELOKALER:

Barratt Due Musikk institutt, East 15 Acting School, OscarsborgOperaen, Elverum Mannskor, Nordnorsk Opera og Symfoniorkester, Koret Diandre, Den Norske Studentersangforening, PostCanto, Det Norske Solistkor, Opera Østfold, Det Norske Solistkor, Oslo Vokalensemble, Oslo Filharmoniske Orkester, Oslo Dance Seminar, Maria Fürst, HiHAt Management, Oslo Fagottkor, Ingun Bjørnsgaard Prosjekt

LEIETAKERE TEKNISK UTSTYR:

Bary A/S, Mastiff Entertainment, Asker Kulturhus, OscarsborgOperaen, YLTV, Kirkelig Kulturverksted

LEIETAKERE KOSTYMER:

Terje Kvam, Operaverket Buskerud, Kunsthøgskolen i Oslo, Kilden, Teaterkråkene, Bodø Ballettkompani, Monster Entertainment, Sandefjord Ballettskole, Operaverket Buskerud A/S, Eldbjørgs Ballettskolew

LEIETAKERE NOTER:

Operaforeninga i Tromsø, Opera Sør, Opera Østfold

RESSURS- OG KOMPETANSESENTER:

DNO&B v/Scenerommet og OperaNorge arrangerte korseminar for Ringsaker operakor lørdag 26. og søndag 27. september 2015. Pedagoger/sangere fra Operakoret: Nanna Maria Cortes, sopran, Katarina Wikström, alt, Trond Bjerkholt, tenor, Bo Elley, bass. Det ble arbeidet i stemmegrupper, gitt individuelle sangtimer samt fellesøvinger for hele koret. Prosjektleder fra OperaNorge var Anne Felberg.

SAMARBEIDSPARTNERE OG ANNEN KOMMERSIELL VIRKSOMHET

Den kommersielle virksomheten bidrar til å bygge publikumsrelasjoner og utvikle Den Norske Opera & Balletts omdømme. Virksomheten genererer samtidig et vesentlig bidrag til vår samlede finansiering. Vi har et omfattende og mangfoldig samarbeid med virksomheter og organisasjoner i norsk samfunnsliv. Størst rolle spiller våre hovedsamarbeidspartnere som yter et betydelig årlig beløp og som aktivt benytter Operaens fasiliteter – til møter og arrangementer, og ikke minst for Den Norske Opera & Balletts forestillinger. Blant deres ansatte og forretningsforbindelser finner vi noen av våre mest aktive og engasjerte publikummere.

SAMARBEIDSPARTNERE I 2015:

HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE:

DET NORSKE VERITAS
DNB
OBOS
PWC
STATKRAFT
VOLVO CAR NORWAY

SAMARBEIDSPARTNERE:

MILLS
RADISSON BLU PLAZA HOTEL

PROSJEKTPARTNERE:

CONOCO PHILLIPS
DANSKE BANK
KISTEFOS
NORSK TIPPING
UMOE

TA Plass:

DAMPSKIBSAKTIESELSKAPET THEOLOGOS
HATHON HOLDING
JEBSEN INVEST

PARTNERE MED SÆRSKILT AVTALE:

COLOR LINE

En spesiell takk til Talent Norge, Sparebankstiftelsen DNB, Statkraft, Norsk Tipping og Tom Wilhelmsens stiftelse for bidraget til Nasjonalballetten UNG.

For 2015 utgjorde inntektene fra samarbeidsprogrammet 20 millioner kroner

ARRANGEMENTER:

Forestillingene og den unike arkitekturen gjør Operaen til en spennende ramme for ulike arrangementer.

ARRANGEMENTENE I OPERAEN ER:

- ▷ I regi av våre samarbeidspartnere, ofte med innslag av våre kunstnere.
- ▷ Nasjonale og internasjonale kongresser for å utvikle Oslo og Norge som destinasjon og turistmål.
- ▷ I regi av offentlige myndigheter, samfunnsinstitusjoner og organisasjoner.

Det ble gjennomført 33 større arrangement og konserter og 270 mindre arrangementer og møter. Totalt antall deltakere var ca 41 000. Inntekten var ca. 8,4 millioner kroner.

OPERABUTIKKEN

Eies og drives av Den Norske Opera & Ballett og har som mål å gi publikum en enda bedre totalopplevelse. Operabutikkens omsetning var på 3,4 millioner kroner eks. mva.

ORGANISASJONEN

Som Norges største musikk- og scenekunstinstitusjon er Den Norske Opera & Ballett også en stor arbeidsplass. Ansatte i drøyt 40 ulike yrkesgrupper og fra rundt 40 nasjoner utgjør 626 årsverk. Her arbeider orkestermusikere, sangere og regissører side om side med snekkere, skomakere, regnskapsførere og sceneteknikere. De fordeler seg mellom Nasjonalballetten, Nasjonaloperaen, Operaorkestret, Operakoret, Barnekoret, Ballettskolen, verksteder, sceneseksjonen og administrasjonen.

STYRET

Anne Karine Tanum *styreleder*
Jan Petersen *nestleder*
Päivi Kärkkäinen *styremedlem*
Harald Espedal *styremedlem*
Monica Siv Salthella *styremedlem*
Louise Bothner-By *vara styremedlem*
Rasmus Hagerup Heggdal *styremedlem, representant for ansatte, kunstnerisk*
Marit Brekke *styremedlem, representant for ansatte, øvrige*
Markku Salonen *observatør, representant for ansatte, kunstnerisk*
Jan-André Strand *observatør, representant for ansatte, øvrige*
Espen Langvik *vara styremedlem, representant for ansatte, kunstnerisk*
Bo Elley 2. *vara styremedlem, representant for ansatte, kunstnerisk*
Janicke Lee Tombre *vara styremedlem, representant for ansatte, øvrige*
Henrik Celius 2. *vara styremedlem, representant for ansatte, øvrige*

LEDELSE

Nils Are Karstad *Lysø administrerende direktør*
Per Boye Hansen *operasjef*
Ingrid Lorentzen *ballettsjef*
Andreas Norvik *CFO*
Kenneth Fredstie *markeds- og kommunikasjonsdirektør*
Karl Hanseth *teknisk direktør*

STAB TIL ADM. DIREKTØR

Kari-Anne Amundsen *ass. til adm. direktør*

PLANAVDELINGEN

Øyvind Lunestad *plansjef*
Heidi Martinsen *systemkonsulent/ass. plansjef*

NASJONALBALLETTEN

Ingrid Lorentzen *ballettsjef*
Richard Suttie *ass. ballettsjef*
Jahn Magnus Johansen *ass. ballettsjef (perm)*
Helle Sørbye Larsen *sjefsprodusent*
Christopher Kettner *ass. ballettsjef (vikar)*
Kristian Ruutu *ballettmester (vikar)*

PRODUSENTER

Gabrielle Leahy Tillson *produsent, turné/formidling (perm)*
Anette Edmunds *produsent*
Michaela Cejka *(vikar)*

ADMINISTRASJON

Siri Karine Bjerknes *ressursplanlegger korttid*
Lauren Hauser *ressursplanlegger langtid*
Linn Korsjøen *administrasjonskonsulent*
Carina Scherman *administrasjonskoordinator*
Inga Lotte Nordbye *ass. for ballettsjefen (perm)*
Therese Leander *ass. for ballettsjefen (vikar)*
Per Kristian Skalstad *dirigent*

NASJONALBALLETTENS

HELSETJENESTER

Gordon Craig *osteopat*
Lisbeth Hasslan Bischoff *fysioterapeut*
Rune Steen *akupunktør/massasjeterapeut*
Hilde Fredriksen *fysioterapeut (eng)*

BALLETTREPETITØRER

Milan Petrovic *ballettrepitjør*
Andrey Podborskiy *ballettrepitjør*
Charles Rinaudo *ballettrepitjør*
Zelina Sannum *ballettrepitjør*
Yoko Toda *ballettrepitjør*

KOREOGRAFIHUSET

Lars Kolstad *prosjektleder*

BALLETTSKOLEN

Knut Breder *leder av Ballettskolen*
Irene Kantardjiev *ballettskolesekretær*
Jörg Wiesner *produsent, ballett*
Gro Gudim *ballettpedagog*
Kumiko Hayakawa *ballettpedagog*
Richard Lessey *ballettpedagog*
Christo Manikov *ballettpedagog*
Larissa Savenkova *ballettpedagog*
Aranka Sestak *ballettpedagog*
Zoltan Szolnoki *ballettpedagog (perm)*
Sandra Beaurain Wiesner *ballettpedagog*
Ciprian Popescu *akrobatikk*
Claudia Iftime *ballettrepitjør*
Orlin Kantardjiev *ballettrepitjør*
Roger Thierry Matte *ballettrepitjør*
Olga Nødtvedt *ballettrepitjør*
Milan Petrovic *ballettrepitjør*
Zelina Sannum *ballettrepitjør*

NASJONALBALLETTEN

Kristian Alm
Paulo Arrais *(perm)*
Victoria Francisca Amundsen
Kári Freyr Björnsson
Kaloyan Boyadjiev
Thea Gudim Breder
Yoel Carreño
Scott Casban
Craig Lee Cathcart *(perm)*
Clair Constant *(perm)*
Hedda Staver Cooke
Yolanda Correa
Lindsay Craig
Philip Currell
Martín Dauchez
Douwe Dekkers
Cina Espejord
Ole Willy Falkhaugen
Julie Gardette *(perm)*
Francesca Golfetto
Osiel Gouneo

Andreas Heise
Silas Henriksen
Melissa Hough
Per Andreas Bach Hovdal
Yoshifumi Inao
Natasha Jones
Celine Kraal
Jørund Langeeggen
Emma Lloyd
Lucas Lima
Samantha Lynch
Leyna Magbutay
Miharu Maki
Gakuro Matsui *(perm)*
Niklas Mattsson
Lisa Nielsen
Maiko Nishino
Chihiro Nomura *(perm)*
Grete Sofie Borud Nybakken
Marco Pagetti
Daniel Proietto *(vikar)*

Roberth Refling

Caroline Roca
Francois Rousseau
Kristian Ruutu
Cristiane Sá
Alexandra Santana
Eugenie Skilnand
Garrett Smith
Camilla Spidsøe
Kristian Støvind *(perm)*
Kathryn Walsh Thomas
Christine Thomassen *(perm)*
Mark Wax *(vikar)*
Dirk Weyershausen
Stine Østvold

NASJONALBALLETTEN UNG

Kaloyan Boyadjiev *Leder Nasjonalballetten UNG/danser*
Sofia Skjønneberg
Anette Antal
Ada Marthine Marthinsen
Marin B.B. Motte Jalut
Klara Mårtensson
Alberto Terrero Ballester
Luca Curreli
Kenji Wilkie
Bart Engelen
Embla Skogedal Bergerud

NASJONALOPERAEN

Per Boye Hansen *operasjef*
Alma Nedreliid *ass. operasjef*
Marit Wathne Jacobsen *leder artistengasjement*
Camilla Svendsen *ass. kunsten. ledelse*
Kari Eikli *ass. kunsten. ledelse, vikar*
Pål Christian Moe *kunstnerisk rådgiver*
Sigmund Jaang *konsertprodusent*
Fredrik Glans *administrator (perm)*
Anita Dahlström *ressursplanlegger*
Solveig Riiser *ressursplanlegger (perm)*
Kjersti Thorstad *ressursplanlegger (vikar)*

Tove Bagroen *turnékonsulent*
Vemund Bergland *korregissør*
Steinar Svendsen *korinspisient*

PRODUKSJON / REGI

Per Berthold Larsen *sjefprodusent*
Henrik Celius *produsent*
Maria Costa *produsent*
Jan Helge Trøen *produsent*
Hilde Andersen *regissør*
Heidi Bruun Nedregaard *regissør*
Victoria Bomann-Larsen *regissør (perm)*
Gudrun Glette *regissør*
Camilla Ø. Bakken *regiass. (vikar)*

SANGSOLISTER

SOPRAN

Éli Kristin Hanssveen
Marita Sølberg
Kari Ulfsnes Kleiven

MEZZOSOPRAN

Hege Høisæter
Ingebjørg Kosmo
Tone Kummervold

TENOR

Marius Roth Christensen
Henrik Engelsviken
Thor Inge Falch
Thorbjørn Gulbrandsøy
Nils Harald Sødal

BARYTON

Espen Langvik
Yngve Søberg

BASS

Magne Fremmerlid
Ketil Hugaas
Jens-Erik Aasbø

SOLISTPRAKTIKANTER

Désirée Baraula
Vigdis Unsgård
Halvor Festervoll Melien
Petter Wulfsberg Moen

OPERA KORET

David Maiwald *kormester*

SOPRAN

Ingeborg Barstad
Thale Bergsaune *(perm)*
Nanna Maria Cortes
Tunde Gaspar *(vikar)*
Sabine Gross *(perm)*
Kristin Rustad Høiseth
Clara Jacobsen
Helene Jarlsrud
Debra Friedman Knudsen
Kjersti Kongssund
Kjersti Løvdal *(vikar)*

Merete Meyer *(vikar)*
Oksana Myronchuk
Erzsébet Rajta
Evelyn Monica Rosén
Tatjana Stanislavljevic
Cecilie Cathrine Ødegården

ALT

Anne-Marie Elena Andersen
Diana L. Ardelean *(vikar)*
Anne Baensch
Elsa Susanna Dalsgaard
Zuzanna Foremska
Charlotta Fresk
Kari Lise Høgseth
Ivana Milasinovic *(perm)*
Sigrid Ohlsson
Lena Maria Pettersen
Katarina Wikstrøm
Valeska Zürn
Tone Kristin Aasen

TENOR

Gabriel Birjovanu
Trond Bjerkholt
Nicholas Cotellessa
Eusebiu Cristea
Marek Lipok
Krzysztof Aureliusz Luczynski
Matthew Mark Marriott *(perm)*
Huw William Reynolds
Jon Bjørnar F. Sandve
Knut Schønning
Rolf Sostmann
Thomas Flodin
Luca Tamini *(vikar)*
Andreas Backlund *(vikar)*

BASS

Rolf Conrad
Florin Demit
Bo Elley
Petter Lilleby Fegran
Frank Runar Gansmo *(perm)*
Stevica Krajinovic
Szymon Kubiak
Petteri Lehikoinen
Simbotenau Florin Mihai
Markku Salonen
Pietro Simone
Øystein Skre
Natanael Vasile Uifalean
Richard Laby *(vikar)*

BARNEKORET

Gunnar Bergstrøm *produsent/regissør*
Edle Stray-Pedersen *barnekorets leder*

MUSIKALSK INNSTUDERING

Boris Schäfer *studieleder (perm)*
Tore Dingstad *studieleder*
Leiv Amundsen *repitjør*
Kalle Kuusava *repitjør*
Markus Kvits *repitjør*

Bjarne Sakshaug *repetitor*
 Julia Strelchenko *repetitor*
 Andrea Secchi *repetitor*
 John Lidal *repetitor*

TEKST / SUFFLI

Katrine Hansteen *leder tekst og suffli*
 Ellen Helene Kvien *sufflør*
 Siv Iren Misund *sufflør (vikar)*
 Charlotte Angoline Sager *sufflør*

MUSIKK

Håvard Vegge *orkesteradministrator*
 Terje Boye Hansen *kapellmester*
 Gunnar Larsen *ressursplanlegger orkester*
 Lotte Rasmussen Gordon *orkesterregissør*
 Matthieu Lescure *orkesterregissør*
 Knut Lassen *podieinspisient*
 Bjørn Jansson *podieinspisient*
 Terje Lerstad *notearkivar*
 Kari Noodt Poppe *leder notearkivet*
 Helle Christoffersen *notearkivar (vikar)*
 Nils Atle Bjercke Strøm *notearkivar*
 Einar Winther *notearkivar (perm)*

1. Fiolin

Øyvind Bjorå *1. konsertmester*
 Camilla Kjell *1. konsertmester*
 Catharina Chen *1. konsertmester*
 Dominic Griffiths *2. konsertmester*
 Sara Övinge *2. konsertmester (perm)*
 Maciej Frajczyk *2. konsertmester*
 Odd Hannisdal
 Gunnar Ihlen
 Fred-Henrik Aase
 Pia Nadine Jacobsen
 Elisabeth Belfrage Nesse
 Elin Fainberg
 Ilka Stocker *(perm)*
 Karoline Hille *(perm)*
 Marianne Hustad
 Chen Xie
 Bjørn Petersen
 Edward Daniel *(vikar)*
 Sidsel Scheen *(vikar)*

2. Fiolin

Kjell Tomter
 Astrid Kirschner
 Sunniva Tomter *(perm)*
 Thomas Backofen
 Yukiko Mikami
 Rasmus Heggdal
 Ragnfrid Bogen
 Anna Skogman
 Sunniva F. Oftedal

Nils Thore Røsth
 Benedikt Wiedmann
 Hannah Wilder
 Anni Odenhall
 Siv Grønlie *(vikar)*
 Margrete Pettersen *(vikar)*

BRATSJ

Juliet Jopling
 Mark Tukh
 Maria Syre Mjølhus *(perm)*
 Øyvind Plassen
 Hanne Søbye
 Johannes Sykora
 Witold Serafin
 Marek Bugajski
 Truls Carlsborg Bernhardsen
 Ai Kanda
 Lars Örjan Bryngelsson

CELLO

Jan Koop
 Åsne Volle
 Gustavo Tavares
 Vojtech Novák
 Anne Marie Heyerdahl Sigvardsen
 Marit Bekken
 Juhani Kaasinen
 Hanna Kilpinen
 Heini Laankoski
 Erlend Habbestad

KONTRABASS

Christian Mortensen
 Torbjörn Göransson
 Patrick Wilder
 Frank Nesse
 Danijel Petrovic
 Vera Savolainen *(perm)*
 Nicholas Chalk
 Karol Ciesluk

HARPE

Kjersti Beate Vindal

FLØYTE

Vivian Ellefsen
 Frauke Oesmann
 Helen Magnusson
 Karin Heistø Kittelsen

PICCOLO

Karin Heistø Kittelsen

Helen Magnusson

OBO

Lars Petter Berg

Gro Gjerdevik
 Erik Tage Gustavsson
 Svein Håvard Nafstad

ENGELSK HORN

Svein Håvard Nafstad
 Gro Gjerdevik

KLARINETT

Andjei Maevski
 Sonia Sielaff
 Kim Stigen Fureli
 Petter Langfeldt Carlsen

BASSKLARINETT

Petter Langfeldt Carlsen
 Kim Stigen Fureli

FAGOTT

Kari Foss
 Jon Halvor Lund
 Jaran Stenvik
 Anne Marie Nordbø Pettersen

KONTRAFAGOTT

Jaran Stenvik
 Anne Marie Nordbø Pettersen

HORN

Maksim Semenov
 Rune Brodahl
 Wenche Bårdstu
 Rønnaug Madslie
 Kristin Skår Sørensen
 Bernhard Hoffmann *(perm)*
 Vakant

TROMPET

Victor Silverstone *(vikar)*
 Jørgen Arnesen *(vikar)*
 Vivi Chronholm
 Heidi Johannessen

TROMBONE

Rune Gundersen
 Torgrim Grong
 Jarl Boye Hansen

BASSTROMBONE

Ola Rønnow
 TUBA
 Torbjörn Kvist

PAUKER

Anders Rønningen
 Pål Bugge

SLAGVERK

Jonas Blomqvist
 Jonas Bonde
 Laila Sjørbotten
 Rune Martinsen

TEKNISK

Karl Hanseth *teknisk direktør*
 May Brit Grønli *HMS-rådgiver*

TEKNISK LEDERGRUPPE

Karl Hanseth *teknisk direktør*
 Ola Håkan Thomas Persson *driftsteknisk sjef*
 Paulo Da Luz *teknisk produsent*
 Sebastian Ekeberg *teknisk produsent*
 Christina Macé Stensrud *konstruksjons-teknisk produsent*
 André Bibow *administrator teknisk søyle/kostymesjef*
 Nicolai Nishino-Ekeberg *leder lyd-/bilde-gruppen*
 Helge Wettre *leder lager/logistikk*
 Bente Amundsen *leder scene og rekvisitt*

TEKNISK STAB

André Bibow *administrator teknisk søyle/kostymesjef*
 Kjell Andersen *teknisk ressursplanlegger*
 Else Runa Flaa *adm. assistent kostyme*
 Thomas Dahlen *ansvarlig for teknisk dokumentasjon*
 Sofie Nilsen *forbedrer*
 Erland A. Gjerdrum Conders *teknisk konsulent*
 Klaus Arve Vaadal *ressursplanlegger korttid*
 Alexander Holm Larsen *teknisk koordinator*
 Karin Kristiansson Schill *ressursplanlegger langtid*

TEKNISK DRIFT

Ola Persson *driftsteknisk sjef*
 Pål Helvik Johannessen *systemingeniør*
 Rolf-Arne Gulliksen *vedlikeholdstekniker*
 Trygve Ørjansen *driftsingeniør*
 Egil Bekkeli *driftsingeniør*
 Marie Enger *leder scenemaskineri*

INSPISIENTER

Lars Kolstad *leder inspisientgruppen*
 Johan Henrik Neergaard *inspisient*
 Janet Edin *inspisient*
 Karen Løken *inspisient*
 Mari Ramberg Movold *inspisient*
 Mari Karoline Skyberg *inspisient*

SCENE OG REKVISITT

Bente Amundsen *leder scene og rekvisitt*
 Torbjørn Christensen *scenemester*
 Are Linnerud *scenemester*
 Magne Moen *scenemester*
 Cathrine Kleivdal *scenemester*
 Alexander Elias Quirk *scenemester (vikar)*
 Svein Olav Østerbø *scenemester, Scene 2*
 Jan Olav Dahlen *ansv. monteringshall*
 Knut Sigurd Engedal *scenetekniker*
 Ole-Morten Eriksen *scenetekniker*
 Ståle Tråsdahl *scenetekniker*
 Roy Andersen *scenetekniker*
 Ross David Graham Barlow *scenetekniker*
 Martine Sandlie Blomstrand *scenetekniker*
 Judy Eivindsen *scenetekniker*
 Mats Eriksen *scenetekniker*
 Pål-Jørgen Godager *scenetekniker (perm)*
 Erika Hauge *scenetekniker*
 Paul David Horsley *scenetekniker*
 Thomas A. Florin Iversen *AGV-operatør*
 Per Kristian Johannessen *scenetekniker*
 Victoria Gjertrud Madsø *scenetekniker*
 Øystein Mora *scenetekniker*
 Justin Newall *scenetekniker*
 Øyvind Olsen *monteringssnekker*
 Inger Henriette Paulsen *scenetekniker*
 Halvor Pedersen *scenetekniker*
 Jørgen Rausandaksel *scenetekniker*
 Rolf Steinar Ruud *scenetekniker*
 Jørn Erik Schauerud *scenetekniker*
 Jens Jesper Schill *AGV-operatør*
 Andreas Myrvold *scenetekniker*
 Magnus Ottesen *scenetekniker*
 Kim Sommer *scenetekniker*
 Ole Kristian Stavnsborg *scenetekniker*
 Jan-André Strand *scenetekniker*
 Kent Alexander Thorsen *scenetekniker*
 Olav Uthaug *scenetekniker*
 Lars August Østerlie *scenetekniker*

OPERATØRER

Hilde Alexandersen *operatør*
 Christine Hals Eikeland *operatør*
 Lasse Evje *operatør*
 Daniel Heiskel *operatør*
 Richard Jordan *operatør*
 Kim-Robin Bruenech Kjærstad *operatør*
 Even Lie *operatør*
 Anton Olav Merckoll *operatør*
 Henrik Hildebrand Schøller *operatør*
 Eivind Staal *operatør*

REKVISITT

Åge Sørumshaugen *leder*
 Pia Christina Jonsson *rekvisitør*

Anne Kari Brekke *rekvisitør*
 Kristine Mogensen Omland *rekvisitør*
 Ina Kathrine Røvang *rekvisitør*
 Audun Rossvoll *rekvisitør*
 Carl Kaas *rekvisitør*

LYS-, LYD- OG VIDEOSEKSJON

Nicolai Nishino-Ekeberg *leder lys, lyd og video*
 Paul Vidar Ramon Sævarang *fagansvarlig lys*
 Mads Bjerkan-Grotmol *lysmester*
 Jacob Christensen *lysmester*
 Torbjørn Stenersrød *lysmester*
 Dorthe Wiig Andersen *lysmester*
 Jannicke Rekvind *skiftleder lys*
 René Midttun *skiftleder lys*
 Tommy Ingebretsen *animatør 3D*
 Jannicke Borg *lysbordoperatør*
 Karine Elstad *lysbordoperatør*
 Harald Lie *lysmester Scene 2*
 Ulf Scheerbarth *lysbordoperatør*
 Per Christian Varran *lysbordoperatør*
 Cecilie Løvlie Westvold *lysbordoperatør*
 Amund Breivik *lystekniker*
 Audun Bull-Hanssen *lystekniker*
 Atila Habibzadeh *lystekniker*
 Robin Leonard Hagen *lystekniker*
 Ole Fredrik Trosdahl Iversen *lystekniker*
 Helge Johansen *lystekniker*
 Kjell Erik Johansen *lystekniker*
 Kristoffer Ringerike *lystekniker*
 Unni Helene Sanne *systemtekniker video*
 Eline Marie Solgård Andresen Tjeldnes *lystekniker*
 Gerhard K. Hertzberg *fagsjef/lyd*
 Daniel Lund *lydtekniker*
 Pål Søvik *lydtekniker*
 Arenas Zanabria Andres *lyd/videotekniker*
 Anders Harald Frey Dahl *systemtekniker video*

LAGER OG LOGISTIKK

Helge Wettre *leder lager/logistikk*
 Stig Falkhaugen *varemottaksansvarlig*
 Jon Ivar Kirkholt *logistikkarbeider*
 Steinar Berg Larsen *logistikkarbeider*
 Petter Sønsteby *sjåfør*

PRODUKSJON

Benjamin Dootson Dørum *produksjonssjef*

VERKSTED

Kjell Holgersen *nestleder snekkerverksted*
 Justinus Van Vliet *leder malersal*
 Hege Blom *leder tapetserverksted*

Oddvar Nilsen *konstruktør*
 Geir Ingar Jansen *konstruktør*
 Niklas Lindblom *rekvisittmaker*
 Mons Emil Holst Christensen *dekorasjons-
 maler*
 Hilde Dehli *dekorasjonsmaler*
 Turid Jangaard Ousland *dekorasjonsmaler*
 Stefania Raimondi *dekorasjonsmaler*
 Tor Olav Høidahl *snekker*
 Sofia Zenkova *tapetserer*
 Ronny Borlaug *snekker*
 Stephan Udbjerg *metallarbeider*
 Glenn Skoglund *metallarbeider*
 Marcus Mars *leder smia*
 Linda Midsund *leder snekkerverksted*
 Anne Helene Radoor *snekker*

SYSTUE

Stine Sjøgren *leder systue*
 Anniken Gulbrandsen *koordinator systue*
 Sara Michetti *koordinator systue (vikar)*
 Cathrine Runhovde *koordinator systue*
 Gøril Pettersen Zachrisen *koordinator systue*
(perm)
 Lise Guttormsen Eckbo *leder herresystue*
 Gunnar Fon *leder damesystue*
 Lillian Baur *tilskjærer*
 Hilde K. Bjørklund Olsen *tilskjærer*
 Solveig Aas *kostymesyer*
 Anne Sofie Feden Aass *kostymesyer*
 Ruth Y. Guerrero Barrera *kostymesyer*
 Lisbeth Lunke Berg *kostymesyer*
 Rakel Melvær Berge *kostymesyer (perm)*
 Elen Beate Børresen *kostymesyer*
 Kari Elisabeth Dahl *kostymesyer*
 Nina Halstensen Dahl *kostymesyer*
 Tina Danielsen *kostymesyer*
 Karin Helen Grøntvedt *kostymesyer*
 Kristin K. Haraldsen *kostymesyer*
 Emma Kristine Hauge *kostymesyer*
 Anna-Lena Härtus *kostymesyer*
 Marianne Jensen *kostymesyer*
 Eli Ploompuu Kask *kostymesyer*
 Eva Merete Bergh Klakeg *kostymesyer*
 Magne Kristiansen *kostymesyer*
 Rikke Anett Larsen Lamo *kostymesyer*
 Siv Ellinor Landrø *kostymesyer*
 Nina Larsen *kostymesyer*
 Britt Elisabeth Lønaas *kostymesyer*
 Maj Lisbeth Marman *kostymesyer*
 Guro Michaelsen *kostymesyer*
 Maria Therese Munter *kostymesyer (perm)*
 Elisabeth Hustad Nonstad *kostymesyer*
 Yung Ja Hilde Peters Nyløkken *kostymesyer*
 Mariann Lund Olsen *kostymesyer*
 Janne Opsahl *produksjonsansvarlig, kostyme*

Babina à Porta *kostymesyer*
 Unn Elise Refsnes *kostymesyer*
 Anette Rosendahl *produksjonsansvarlig,
 kostyme*
 Marianne Salvesen *kostymesyer*
 Pedro Tavares Sequeira *kostymesyer*
 Ann-Merethe Skaug *kostymesyer*
 Astrid Elisabeth Stang *kostymesyer*
 Anett Steinseth *kostymesyer*
 Inger Bjørkavåg Sæhaug *kostymesyer*
 Silje Ulekleiv *kostymesyer*
 Maria Valsdottir *kostymesyer*
 Sunniva Østerbø *kostymesyer*
 Thea Jacobsen Høye *lærning*
 Marlene Hagfors *lærning*

FARGERI

Kari Alette Bækkevold *leder farger*
 Kathrine Dokken *tekstilfarger*
 Inger Kari Rosten *tekstilfarger*

MODIST

Ellen Haugane *leder modist*
 Gerd Holth *modist*
 Gunn Rosnes *modist*
 Maria Torres Corneliusen *lærning*
 Elina Ceder *(vikar)*

MASKØR/PARYKKMAKER

Per Ragnar Karlsen *leder maskør/parykk*
 Tom Aarø *nestleder maskør/parykk*
 Ina Boger *maskør/parykkmaker*
 Andrea Daniela Fischbacher *maskør/
 parykkmaker*
 Katharina Gemeinhardt *maskør/parykk-
 maker*
 Mette Høibak-Pettersen *maskør/parykk-
 maker*
 Jaroslav Lange *maskør/parykkmaker*
 Therese Lia *maskør/parykkmaker*
 Tiiu Luht *maskør/parykkmaker*
 Therese Roald *maskør/parykkmaker*
 Heidi Elisabeth Rød *maskør/parykkmaker*
 Anne Stålegård *maskør/parykkmaker*
 Anna Sveen *maskør/parykkmaker*
 Anne Lise Lillan Winther *maskør/parykk-
 maker*
 Sara Borgen *lærning*
 Malin Moe Jones *lærning*
 Julia Wilde *maskør/parykkmaker*

KOSTYMESERVICE

Ulla Larsson Bråten *leder kostymereservice*
 Berit Adima Hammerø *lagleder*
 Anne Aarrestad *påkleder*
 Tiril Aarvig *påkleder (perm)*

Karoline Carlsen *påkleder*
 Sedenius Svein Helle Dahl *påkleder*
 Tove Kristin Gjøesund *påkleder*
 Hege Alvilde Johansen *påkleder*
 Edda Lingaas *påkleder*
 Rune Naglestad *påkleder*
 Eva Cecilie Narverud *påkleder*
 Irene Olsen *påkleder*
 Ellen Rusten *påkleder (vikar)*
 Jorun Sandtrøen *påkleder*
 Hanne Silkebækken *påkleder*
 Fisnike Fetisi *kostymereholder*
 Hatidze Fetisi *kostymereholder*
 Pamela F. Ducran Valland *kostymereholder*

KOSTYMELAGER

Alexandra Fire Da Luz *kostymemarkivar*
 Sara Paulina Cerda Arce *konst. leder*
 Helle Ruistuen *medarbeider kostyme (vikar)*
 Toini Åberg *medarbeider kostyme*

SKOVERKSTED

Eva Solberg *leder sko*
 Iren Godtfredsen *skomedarbeider*
 Marianne Moen *skomedarbeider*

MARKED OG KOMMUNIKASJON

Kenneth Fredstie *markeds- og kommunika-
 sjonsdirektør*

MARKED

Jannicke Mohr *program-/webredaktør*
 Ingeborg Norshus *program-/webredaktør*
 Liv B. Molvær *grafisk designer*
 Kaja van Domburg *grafisk designer*
 Hege Bergrem *markedskonsulent*

DIGITALE MEDIER

Magne Bjella *leder nye medier*

INFORMASJON OG MEDIA

Lene Jacobsen *informasjonssjef*
 Erik Berg *fotograf*
 Hedda Høgåsen-Hallesby *informasjons-
 konsulent*
 Camilla Yndestad *informasjonskonsulent*

KOMMERSIELL AVDELING

Sigrid Tofte Røiri *leder kommersiell avdeling*
 Marit Brekke *prosjektleder*
 Terje Jacobsen *prosjektleder*
 Torgrim Linchausen *teknisk prosjektleder*
 Trude Angell Stofer *prosjektleder*
 Charlotte Arnø Storebakken *prosjektleder*
 Birgitte Vase *prosjektleder (perm)*
 Kaja Espenes *koordinator (vikar)*

Gisle Stenersen *koordinator Scenerommet/
 Prøverommet/produsent*

SALG

Tonje Lie *salgssjef*
 Tine Frederiksen Solum *salgskonsulent*
 Marianne B. Eide *salgs- og publikums-
 analytiker*

KUNDESENTER (BILLETTLUKE OG RESEPSJON)

Beate Moreno *leder kundesenter*
 Lena Langgåt Rustad *kundekonsulent m.
 stedfortr. ansv.*
 Gøril Eie *kundekonsulent*
 Odd Geir Gundersen *kundekonsulent*
 Sandra Jakobsen *kundekonsulent*
 Jorunn Kristensen *kundekonsulent*
 Cathrine Rolfsen *kundekonsulent (vikar)*
 Grete Sjaastad *kundekonsulent*
 Hilde Storm *kundekonsulent*
 Beate Taranrød *kundekonsulent*
 Eli F. Urke *kundekonsulent*

PUBLIKUMSSERVICE

Stella Rømcke *leder publikumsservice*
 Kjersti Økland Kvaadsheim *publikumsv*
 Anne May Gaathaug *publikumsv*
 Kanboiyib Konlan *publikumsv*
 Mette Lorentzen *publikumsv*
 Liv Rognerud *publikumsv*
 Kristin Maria Vagle *publikumsv*
 Hanne Mette Rendall Wooldridge *publi-
 kumsv*
 Nini Dahl Kjeldner *publikumsv*
 Nina Karud *publikumsv*
 Erland Røberg Hansen *publikumsv*

FORMIDLING

Frida Steenhoff Hov *konst. formidlingssjef*
 Eva Benedicte Gran *leder omvisning*
 Marianne Oulie Wiik *formidlingskonsulent*
 Kari Eikli *formidlingskonsulent (perm)*
 Helle Kaarem *formidlingskonsulent (vikar)*
 Ragnhild Motzfeldt *formidlingskonsulent*
(vikar)

OPERABUTIKKEN

Henriette Berg Storaas *konseptsjef*
operabutikken
 Kanboiyib Konlan *butikkmedarbeider*
 Solveig Müller *butikkmedarbeider*

ØKONOMI- OG ADMINISTRASJON

Andreas Norvik *CFO*

ØKONOMI/REGNSKAP

Kristin Austad Johansson *økonomisjef*
 Olav Funderud *regnskaps- og finansleder*
 Elin Borander *controller*
 Marius Stornes *controller*
 Inis Merete Laakso *økonomikonsulent*
 Kirsten Hovbøl *økonomikonsulent*
 Hege G. Haugen *økonomikonsulent*

PERSONAL/LØNN

Trude Rostad *personal- og lønnsjef*
 Heid Hope *lønningsleder*
 Janicke Lee Tombre *personalkonsulent*
 Toril Gote *personalkonsulent*
 Trine Bryhn Damm *lønningskonsulent*
 Kristin Iversen *personal- og lønnskonsulent*
 Rikke Clark *konsulent servicedesk*

DRIFT OG SIKKERHET

Thore Næss *drifts- og sikkerhetssjef*
 Kjell Andersson *vedlikeholdsmedarbeider*

RENHOLD

Gro Orvik *leder renhold*
 Nina Onsvåg *nestleder renhold*
 Orquidia Berge *renholdsbetjent*
 Aicha El Abbazi *renholdsbetjent*
 Kanesalingam Elanthiraiyan *renholdsbetjent*
 Fisnike Fetisi *renholdsbetjent*
 Aster Haile Gheberab *renholdsbetjent*
 Yadirra Torres Hernandez *renholdsbetjent*
 Ramani Mohanathas *renholdsbetjent*
 Dzedije Redza *renholdsbetjent*
 Zemrije Saciri *renholdsbetjent*
 Irijet Saiti *renholdsbetjent*
 Reidun Saus *renholdsbetjent*
 Feta Skenderi *renholdsbetjent*
 Lolita Stub *renholdsbetjent*
 Sriragavan Suwaminathan *renholdsbetjent*
 Makka Abdi Ahmed *servicearbeider renhold*
 Fartun Aadaan Hasan *servicearbeider ren-
 hold*

INNKJØP

Jørn Eirik Pettersen *innkjøpsjef*

IKT

Rolf Hammer *ikt-sjef*
 Knut Brotnow *it-leder*
 Ingeborg Svenseid *arkivleder*
 Andreas Trovik *ikt-konsulent*
 Camilla Langseth *ikt-konsulent*
 Trond Grefsrud *ikt-konsulent (perm)*
 Jan Vidar Olsen *ikt-konsulent (vikar)*

UTGIVER / *Den Norske Opera & Ballett*
ANSVARLIG UTGIVER / *adm. dir. Nils Are Karstad Lysø*
FOTO / *Erik Berg og Jörg Wiesner*
DESIGN / *Kaja van Domburg*

Den Norske Opera & Ballett
Kirsten Flagstads plass 1, 0150 Oslo

OPERAEN.NO

